ՁԱՅՆ ՔՐԻՍ
ՏՈՍԻ ԵՒ ՀԱՒԱՏԱ
ցեալ հոգւոյն ։

Յարադրեալ ՚ի Մխիթարայ
Աբբայէ մեծէ .

Եւ տպեալ ծախիւք բարեպաշտից
գաղատացւոց խօճայ Սարգսի Մա-
քաբեան . եւ խօճայ Իսահակայ
Գռամաղբէլեան . եւ ձեռայն
Տր̄ խօճայ Յովհաննիսի։

Ի Թուին Հայոց . ՌՄԲ ։ Իսկ
՚ի Թուին Փր̄ի . 1753 .
՚ի Մայիսի . 14։

Ի Հայրապետութե Տն̄ Մինասայ
Հայոց կաթուղիկոսի ։

Ի տպարանի Անտոնեան
Սանդրաննոսի ։

Հրամանաւ Մեծաւորաց .

№ 155

Բան առ ընթերցօղս։

Ո՛չ ինչ առաւել զուարճալի, զարդանալոյ շնորհօք աւրհնելեայն մդյ պիտանի՝ քան յարաժամ ուրախ լինիլ՚ի տր։ Նոյն որ և մեք առաքեալն պօղոս՚ի գիրսն որ առ փիլիպպեցիս՝ յորդորէ լինի՝ յասելն իւրում։ Ուրախ լերուք ՚ի տր յամ ժամ. դարձեալ ասեմ ուրախ լերուք։ Իսկ այս ի՞ւ իւիք՝ բայց եթէ շնորհաւոր աղօթիւք ընդ քսի խօսակից լինելով։ Արդ և ոմն մտաշնորհ մեր հայր և վրդպ ներսէս լամբրոնացի մծ եպս տարսոնի՝ զգեղեցիկ-նայլին ուրախարար մանանայիս այսորիկ զճաշակն սուրբ գրոց առեալ՝ մեզ աւանդելոյ լինի՝

յայն

յայն, զի ասէ. Յետ ժամ յայս
երս յածեալ, աղաղան է ընչնէ,
այլ ևս ած վերայեալ, ուրախու-
թե և ընծութե, և անպարտելույ
պաճարձութե:

Բայց գիտել պարտ է, զի
ոչ յամենեսեան է նոյն չափ
հոգևորութե. այլ են ոմանք,
որք գիտունք են իմանալեաց.
և այսպիսիք անկարօտք են
զգալի ամոքողական ձևովք բա
նից առ հոգևորս յորդորել:
Իսկ են ոմանք, որք չեն գի-
տունք, այլ պարզամիտք. և
այսպիսիք կարօտին զգալի ա
մոքողական ձևով բանից ՚ի
հոգևոր կրթութիւն յորդո-
րել. որ է, յաղօթս, և ՚ի խո-
կալ զմտածայինս: Ուր ահա մի
այսպիսի պարզամիտ ջերմե-
ռանդից առաջնկոյ ցուցակս
խօսակցելոյ Հաւատարիմ Հոգ

ևոյ

ւոյ է տ՟ն մերոյ յ՟սի ք՟սի միջ-
նորդութ՟ե ամենօրհնեալ կու-
սին մարիամու, 'ի շնորհա-
զարդ յա՟ծուածոյց 'ի ք՟ն յ՟ն հոգ-
ևոր դաստիարկէ մխիթարայ
վ՟դպէ յաբբայ հօրէ մերմէ 'ի
փառս տ՟ն եղև յօրինել՝ լի երկ-
նաձիր խոկմամբ, և ա՟ծահա-
ճոյ վարուց ազդու յորդոր բա-
նիւք։ Ո՟պ զի և սպարզամտաք
զսա, կամ՝ զայլ կերպ աղօթից
'ի հոգևոր դաստիարակաց
արարեալ, ունիցին. և ա՟ծա-
ձիր աղօթից և խոկմանց ջեր-
մեռանդ կրթութ՟ե՝ 'ի հոգե-
շնորհ գերախորժական ըղձա-
լի սէրն յ՟սի ք՟սի տ՟ն մերոյ և
փրկչի՝ զարգասցին, և 'ի գե-
րակատարն հասեալ չափ բա-
րի վարուց, 'ի մշտնջենաւորն
ուրախութ՟ի շնորհօք ն՟ր վայ-
ելել արժանի լինիցին: Ա. մէն:

Ա՟ծածին մայր մերոյ փրկչին ։

Համառօտ կերպ խոստովանութեան հաւատարիմ հոգւոյ, որ է խորհրդաւոր հարսն քրիստոսի, ընդ հոգևոր փեսային իւրոյ քրիստոսի ։

Յորժամ յամենայն հաւատարիմ հոգին խոստացիւ ընդ հոգևոր փեսային իւրայ քրի, և շնորհակալ լինել զնմանէ, պարտ է նմա նախ զխոստումն յինքն ծանուցել . և կալ 'ի վերայ ծնգաց իւրոց ։ Լո–

դնել զպատկեր խաչելութեան քո · եւ
որբեռանգայ հասանէն մարեամաւ ասա-
ցի այլայ եւրոյ ։ Ապա նամ թէ պայծառ
խփեալ, ՚ի մտաւ եւր պատկերանէր-
դել զդա իերեւ ՚ի վեր խաչին, եւ ա-
ռաջի նր զնէ հոգւոյն մարմնոյ ։ Աղօթս
խաչանկարեալ զդէմս եւր՝ ասել: Յա-
նուն Հօր, և որդւոյ, և Հոգ-
ւոյն սրբոյ · Ամէն ։ Ապա յետոյ
զդիմանկարելոյ մտաց եւրոց, եւ ողջեալ
յոյժ կը դեռ բազմաւորաց եւրոյ ՚ի
մեղս, եւ հաստատութէ յառաջադրել
ապաշխարութեան ո՛չ մեղանչել ։ Ապա
պէտոյն մարեամ աղերսել՝ աւետարանս
զմի ողջոյն քեզ մարեամ · եւ յետոյ ա-
ռել զսաղմոսն զայս ։

Ո՛վ կոյս Մարիամ՝ ծառ կե-
նաց տնկեալ՝ ի մէջ դրախտի
եկեղեցւոյ. հայցեմ՝ ՚ի քէն
տալ ինձ միջնորդութ̃բ քով
զամենօրհնեալ կենաատու
պտուղն որովայնի քո զՅս̃։ Ո՛ր
նա է կեանք իմ. և դու առիթ
կենացս։ Նա է լոյս իմ, և դու
պատճառ լուսաւորութե̃ իմոյ։
Նա է ջուր կենդանի. և դու
աղբիւր՝ պապակեալ հոգւոյ ի-
մոյ։ Նա է հաց կենաց, և
դու կերակրիչ քաղցեալ հոգ-
ւոյ իմոյ։ Ս̃ որոյ կ.քեզ ու-
նիմ ինձ յոյս՝ մաղթել վ̃ն իմ
անձն. զի պահեսցէ զիս ապ-
ահեան յամ̃ մեղաց. քանզի
առաւել ընտրեմ մեռանիլ,
քան թէ բնաւ երբէք մեղան-
չել։

Զայն չուաքին մարթամոռ առ հոգին հաստատարեմ ։

Որդեակ, ես պատրաստ եմ միշտ քոյ լինել բարեխօս. որովհետև զղջացար դու ՚ի մեղաց քոց ։ Ապա թէ ունիցիս զխոնարհութի՛ն, և սիրող լինիցիս ողջախոհութե՛, յայնժամ առաւել լինիմ մն̃ քոյ բարեխօս, զի ընաւ երբէք ոչ անկցիս ՚ի մահուչափ մեղս ։ Քանզի ես խոնարհութե՛, և ողջախոհութե՛ առ ի շնորհայ իմ̃, և ընաւ երբէք ոչ սահեցայ իսկ ՚ի մեղս ներելիս . և մահացորէն մեղանչելն էր ինձ անհնարին ։ Վն̃ որոյ և ընդունարան եղէ հոգւոյն սբ̃յ առաւել, և ծնայ զփրկիչն Տ՛ի զյս̃ ։

Զայն

Ձայն հոգւոյ հաստատեալ առ սէ֊
ջոյն ։

Ո՛վ երանուհի կոյս · յանձն
առնում զպատուէրն քո ·
և խոնարհեցուցանեմ զիս մին
չև յերկիր · և սիրեմ զողջա֊
խոհութիւն իբրև զլուսատու
ակն · զի լուսաւորեսցի հոգի
իմ ։ Բայց զմի ինչ խնդրեմ
՚ի քէն · զոր թէպէտ և ոչեմ
արժանի ընդունիլ · բայց յու֊
սացեալ ՚ի մեծագոյն գթու֊
թիւն քո, հայցեմ ՚ի քէն, զի մաղ
թանօք քո բացցես զշրթունս
հոգւոյ իմոյ՝ խոհեմ բանիւք
խօսիլ ը̅ միածնի որդւոյ քոյ
սիրելւոյ յս̅ի քս̅ի տ̅ն իմոյ՝ լու֊
սով հաւատոյ, այնպ̅, իբր թէ
նա բնակեալ ՚ի մր̅ խաչին հան
դէպ աչաց իմոց կայ · և ես կի

առաջինն՝ լինիլ շնորհակալ ու վն ամ բարերարութեանց, զոր ընկալեալ եմ՝ ի նմանէ։

Զայն խօսեսցին մարմնաւոր առ հոգին հաւատարիմ։

Որդեակ, բարի է խնդիրն քո, զոր խնդրես յինէն. և ես կամիմ առնել քեզ զայդ. զի խօսեսցիս դու ընդ որդւին իմ միածին, և նա խօսեսցի ընդ քեզ։ Բայց նախ զայս գիտել պարտիս. զի որդին իմ մաքուր փեսայ է. և ամ հոգի հաւատարիմ հարսն է նր, և գիտեմ զի և դու կամիս լինիլ հոգեւոր հարսն մաքուր սիրելի փեսային. և խօսիլ ընդ նմա։ Բայց գիտասջի՛ր և զայս. զի միածին իմ ո՛չ կամի խօսիլ ընդ այնպիսի հարսին, որ ո՛չ է խոյստեալ

տեան զսիրտ իւր սիրովն փեսայ-
ին, և դարձեալ, ոչ խօսի ը͞ն
այնմ, որ ձգեալ իցէ զսէր իւր
բաց 'ի փեսայէն յ͞ւմէ 'ի վերայ
այլ իրի. քանզի փեսայն յ͞ն կա-
մի՝ զի կատարեալ սիրով միայն
ինքն սիրեսցի, և ոչ այլ ինչ։
Նաև ծանիր, զի միածինն
իմ խոհեմ է յոյժ և իմաստուն.
վ͞ն այսորիկ և քեզ պարտ է
խոհեմութ͞բ խօսիլ ը͞ն նմա. և
ոչ անպատեհ ինչ խնդրել 'ի
նմանէ։ Դու յոյժ խոնարհու-
թ͞բ լսել պարտիս նմա, և յան-
ձն առնուլ յօժարութ͞բ զինչ
և խնդրեսցէ 'ի քէն, այնչափ,
մինչև թէ կամիցի տանջել
զքեզ աստ զժամանակս կենաց
քոց. և անդ զամս բիւրաւա-
տիկս հրակիզել 'ի քաւարանի,
կամաւորութ͞բ և սիրով հա-
ճեսցիս այսոցիկ առաւել ինչ

խնդրե-

խնդրելոյ զմխիթարութի՛ն. և
բաց 'ի սիրոյ՝ և 'ի կամաց նր՟
ո՛չ այլ իմիք ցանկացայ, կամ՛
խնդրեցես ։

Ձայն հոգւոյ հաստատացելոյն առ Երա նուաճի յոյսն ։

Ո՛վ երանեալ կոյս՝ աչաց ի-
մոց լոյս, և հոգւոյ իմոյ
յոյս. յանձն առնում կամա-
ւորութե՛ զա՟մ զոր առաջեր,
շնորհօք հոգւոյն սր՟յ կատա-
րել. բայց միայն արա զի խօ-
սեցայց ը՟ որդւոյ քում, և ե-
ղէց շնորհական զբարերարու-
թե՛ նր՟՝ մինչդեռ չեմ պակա-
սեալ 'ի կենաց աստի. և գնա-
ցեալ յերկիրն խաւարային և
մթին ։ Մի՛ դուցէ լինիցիմ
իբրև զմեռեալ ոք, որ իցէ
մեռեալ 'ի ծարաւոյ. քանզի
ծա-

ծարաւի է անձն իմ առ քն ած
հզօրն և կենդանին . և փու_
թամ թէ երբ երևեցայց երե
սացն նր . և լուամ երեսացն նր
տեսից զլոյս իւր. և յագեցայց
տեսլեամբ փառաւոր և ամե_
նապայծառ երեսացն նր:

Ձայն կոչման Մարիամու առ միա_
ծին իւր յն:

Ո՛վ միածին որդի իմ յն փր_
կիչ ամենեցուն. ահաւա
սիկ ես մայր քո և աղախին
ծնդ իմոյ յնի կամաւաջի.քոյ,
և խնդրեմ՝ ի քէն զմի լինչ: Լսու
գիտեմ զի ոչ անտես առնես
զհայցուածս իմ. քանզի ան_
դառնալի եղև բարեխօսու_
թին իմ առ քեզ մինչ և ցայժմ.
և նոյնպէս լինելոց է և այ_
սուհետև: Ո՛վ քաղցր որդի
իմ

իմ, և հոգւոյ իմոյ փեսայ մա
քուր ըղձալի ։ Ո՜վ ամենազօր
թագաւոր իմ, և փառք իմ
պանծալի ։ Ո՜վ ամենօրհնեալ
ծնունդ իմ ցանկալի, և ստեղ
ծիչ իմ և փրկիչ յամենայնէ սի
րելի ։ Փարիմ զգարշապա_
րանդ քոյ՝ ո՜վ տէր իմ արքայի․
և զամենապարգև ձեռն քո
համբուրեմ իբրև հոգւոյ
իմոյ մաքուր փեսայի ։ Հայ_
ցեմ ՚ի քէն գթալ ՚ի վերայ այսմ
հաւատարիմ հոգւոյ․ որ ծնն
դեամբ սուրբ աւազանին է
հարսն քո․ և ահաւասիկ ջերմ
սիրով եկեալ մատուցեալ կայ
առաջի քոյ․ և ցանկայ խօսիլ
ընդ քեզ ։ Դու ես եղէ միջնորդ
՚ի մէջ սորա և քոյ․ զի դու
քաղցր և տենչալի որդեակ
իմ; իբրև փեսայ խօսեցիր ընդ
սմա․ և սա ո՜վ հարսն հաւա_
տարիմ խօսեցի ընդ քեզ ։

Ձայն քնարայինն չափ առ ամենօրհն
նէտալ եոյաի:

Ո՛վ քաղցր և ամենապատուեալ մայր իմ, ինձ ոչ է հնար փարձուցանել զերկոս 'ի նմանէ, որոյ միջնորդն դու իցես: Ո՜ որոյ մատիցէ առ իս՝ և խօսեսցի. և աղաչաւ յաղագս մաղթանաց քոց ներեսցիս ինձ մեղաց դորա՝ որ զղջացեալ է. և խօսեցայց ընդ քեզ յօժարութեամբ և սիրով:

Ձայն կուսէն մարմանոյ առ հոգին հաւատարեալ:

Ո՛վ հոգի հաւատարիմ մա՛տիր յառաջ, և խօսեաց ընդ միածնին իմոյ յոր երկինից և սիրով. զի համեստաց

վ՞ն բարեխօսութ՞ե իմոյ խօսիլ ը՞դ քեզ։

ՄԱՂԹԱՆՔ հաստատութեան հոգւոյն, ընդ պարտ երկրպագանել ամենեցուն հոգւոյն, և տալ։

Երկրպագեմ քեզ տ՞ր իմ յ՞ս. որ ես կեանք իմ և յոյս. և խնդրեմ յամենառատ բարերարէդ տալ ինձ զշնորհ քո սէր. զի սիրով քո հալեսցի սիրտ իմ. և զմայլողական ջերմեռանդութ՞ե բորբոքեսցի հոգի իմ՝ ի սէր քո. զի սիրով քո լուսաւորեսցի միտք իմ ճանաչել զանհուն բարերարութիւն քո, որ ՚ի վ՞ր իմ։ Եւ տուր հոգւոյ իմոյ զիմաստութիւն բարւոք տրամադրել զպարգևս, և զձիրս քո, և խոհեմաց պէս շնորհակալ եղէց վ՞ն ա՞մի։

Եւ

Եւ հեղ յիս միջնորդութբ՟
սբ՟յ կուսին զշնորհս քո ամ՟ · զի
զիմ՝ զոր միանգամ խնդրես-
ցես յինէն , և հրամայեսցես
ինձ այժմ, յօժարութբ՟ յանձն
առից , և բորբոքեալ սիրով
ծուանդեամբ կատարեցից զհրա
մանս քո · և ծածկեա՛ զիս ը՟ն
հովանեաւ թեւոց քոց ո՛վ յս՟ ։
Քաղցր և համեղ անուն յս՟·
կեանք և փրկիչ յոյս իմ յս՟·
Լուսատու ակն հոգւոյս յս՟·
վարդ անթառամ սրտիս յս՟·
Կենաց աղբիւր լեր ինձ յս՟·
զովացո՛ զիս սիրովդ յս՟·
Բա՛ց զբերանս առ քեզ յս՟·
և լուր զբանս իմ դու յս՟·
Ձգեա՛ ը՟ն հետ քո զիս յս՟·
և մի՛ թողուր զիս որբ յս՟·
Սիրտ իմ՝ ի քեզ տամ՝ այժմ՝ յս՟·
ա՛ռ և պահեա առ քեզ յս՟·
Զհոգիս մաքրեա՛ շնորհիւքդ
յս՟·

և

և բնակեաց դու անդ միշտ յո̃.
Օ՛ սխրտըս բուրվառ արա յո̃.
և՛ զնէրքո՛ հուր անդ դի՛ր յո̃.
Օ՛ սէրս խէր ըզխունկ արա
յո̃,
և հաստատեա՛ դու միշտ յո̃.
Կապեա՛ ըզ սէրս առ քեզ յո̃.
և լե՛ր փեսայ հոգւոյս յո̃՛ յո̃՛
յո̃՛ յո̃՛ յո̃:

Տ̃ր իմ և ա̃ծ իմ դու յո̃, փեսայ հոգւոյ իմոյ մաքուր. և ա̃ն սիրելի. կապակցեա՛ զսէր իմ ընդ սիրոյ քում անխզելի կ̃պանօք. զի յայժմ հետէ այլ մի՛ ևս զատցի սիրտ իմ՛ ի քէն, որով մատուցանեմ քեզ փառս ը̃ հօր ծնողի քում, և հոգւոյդ ս̃րբ քում հէակցի այժմ և յաւիտեանս. Ա̃մէն:

* * *
* * *

Զայն

Զայն ճեպայնն ձմե առ հոգին հա֊
ստատելն.

Որդեակ, ես եմ տէր քո, և
ստեղծող: Դու արդ զայս
գիտել պարտիս կանխաւ · զի
դու նախ ոչինչ էիր, և ես ա֊
րարի զքեզ մարմին, և ետու
զկենդանական և զբանական
հոգի մարմնոյ քում, որով ե֊
ղեր մարդ կատարեալ, և դու
փոխանակ այսմ զինչ հատու֊
ցեալ ես:

Զայն հոգւոյ հաստատեալն առ ճե֊
պայն ձմե:

Տէր իմ, ոչ ինչ կարեմ
տալ պատասխանի
այսմ: Քանզի ոչ եմ տուեալ
ինչ քեզ հաճոյ փոխանակ պար֊
գևիդ.

դեւեղ · այլ զնոյն զոր տուեալ
ես ինձ , արարեալ եմ գործա
րան մեղաց: Բայց այժմ զղջա
ցեալ սրտիւ մատուցանեմ
քեզ զմարմին իմ և զհոգի · զի
քո են երկոքեան · քանզի դու
ստեղծեր զսոսա · վ̃ն որոյ քո
են , և ոչ իմ: Եթէ կամիցիս
զմարմին իմ աստ տանջել ան
դադար , և անդ անվախճան
հրով զհոգին իմ հանդերձ
մարմնով · ոչ կարեմ ասել ինչ
ընդդէմ քեզ · մանաւանդ զի
և յայսմ՝ հետէ ոչ համարիմ
զիս ինձ գոլ՝ վ̃ն զի ոչնչութ̃ին
իմ՝ միայն մ̃նայ ինձ , և ոչ այլ
ինչ: Բայց միայն այս է բաղ
ձանք իմ · զի զոչնչութ̃ին
իմ , որ ունայն իմն է , մի՛ մո
ռասցիս · և բաւական է ինձ
ձիրս այս քան զա̃մ փառս՝ և
զպատիւ :

Ձայն Փեսային Քի առ հոգին հաւատարիմ ։

Որդեակ, բարւո՛ք պատասխանեցեր, և խոհեմապէս զքեզ այժմ ինձ յանձնեցեր ․ և 'ի բխուր դաշհեկանաց անուտի զոր պարտ էիր ինձ, ըզ մինն միայն ետուր ․ այսինքն զքեզ ։ Բայց զինչ էր այս զոր մերթ տեսանէի 'ի քեզ, զի զմխիթարութի հրճուեղական խնդրէիր հոգւոյ քում, այնպէս՝ իբր թէ քո համարէիր զքեզ ։ Այլ զայս ներեմ քեզ այժմ․ և հրամայեմ քեզ՝ զի այլ մի՛ ևս խնդրեսցես քեզ մխիթարանս ։ քանզի որ համարի զինքն արժանի մխիթարութե այնպիսին ո՛չ է տուեալ զինքն դեռևս ինձ ։ Արդ՝ գիտաս_

ջիր.

ջիր այժմ ո՞րդեակ. զի ահա
ոչինչ ես, և ոչ այլ ինչ: Բայց
ես տ՟էր ոչնչութեանդ՝ ստեղծի
քեզ ծառայ զերկինս՝ և զեր-
կիր, և զա՟մ որ 'ի նոսա, սպա-
սաւորել քեզ. ոպ՟ և տեսանես՝
զի ահա արեգական, և լուսին
համադերձ ա՟մ աստեղօք սպա-
սաւորեն քեզ՝ առնել քեզ ըզ-
տիւ, և զգիշեր. և տան զզօ-
րութիւն բուսոց և տնկոց՝ սնու-
ցանել զքեզ, և երկիրն ևս
ծառայէ քեզ. զի կայ 'ի ներ-
քոյ ոտից քոց. և բուսուցանէ
յինքենէ զա՟մ բանջար քեզ 'ի
կերակուր, և 'ի դարմանս ա՟մ
անասնոց՝ ծառայել քեզ: Նա
բղխեցուցանէ յինքենէ զաղ-
բիւրս բարեհամս՝ 'ի ըմպանել,
և 'ի զովացուցանել զքեզ: Նա
'ի վերայ այսր ա՟մի 'ի լուսեղէ-
նացն դասուց զմիլինն 'ի հրեշտա

կաց ետու քեզ ՚ի պահպանութի.
և եթէ եղիցիս երկիւղած յի-
նէն, զմ՟ բանակս հրեշտա-
կաց տաց քեզ ՚ի պահպանութի։
Լու ո՞վ ոչինչ և ունայնութի՟
մտ այսորիկ անձուն զինչ տու-
եալես ինձ տրիտուր. յաւուր
իմատէր, և տո՛ւր պատասխանի։

Ձայն հոգւոյ հաստատութեան առ Տէ-
առն ժդ։

Տէր իմ, զիարդ կարէ ու-
նայնութի՛ւն զկորխա-
նականն դոցա քեզ հատուցանել։
և ես թաց ՚ի մեղաց և ոչնչու-
թեան զայլ ինչ ոչ ունիմ։ Ա-
կայն համարձակիմ միջնոր-
դութբ ամենօրհնեալ մօր
քոյ, և խնդրեմ ՚ի քէն զշնորհ
քո սբ, զի միտն իմ միշտ առ
քեզ ամբարձեալ, լինիցի եր-

կին , և արեգական՝ և լուսին մտաց իմոց դու՝ և մայր քո , և փոխանակ երկոտասան կենդանակերպ աստեղաց՝ լինիցին զարդք մտաց իմոց երկոտասան բանք առաքելոցն , որք են 'ի հաւատամքն ։ Եւ փոխանակ աստեղաց բազմաց՝ հանուրց սրբոց վարքն եղիցին շնորհօք քոյ 'ի սրտի իմում աւեռեալ ։ Եւ փոխանակ երկրին որ սպասաւորէ ինձ, ահաւասիկ առնեմ զիս իբրև զհող , զի ամենեքեան կոխեսցեն զիս ։ Եւ որպէս երկիրն զկոխան առնօղսն իւր սնուցանէ, բուսուցանելով զբոյսս , և բղխեցուցանելով զջուրս, այսպէս և ես յանձն առնում զքեզ նախատիչս իմ՝ և որք կոխան առնեն զիս, կերակրել՝ բարիս հատուցանելով նոցա , և արբու-

ցանել յազգերս սրտիս ջերմ-
սիրոյ իմոյ ։ Նաև փոխանակ
պահապանի իմոյ հրեշտակին
տուր ինձ զշնորհս քո սբ̄, զի
ողջախոհութ̄ պահեցից ող-
միտ իմ և միով քով ըն̄ քեզ
հաւատակցեցից ։ Նաև զպայտոնիկ
զոր միանգամ առայի, հատու-
ցանեմ շնորհին քում և գիտեմ,
զի ոչ ես հատուցանեմ, այլ
դու, քանզի դու ես, որ տաս
ինձ կայտառիկ՝ զի և ես 'ի քէն
առեալ զպատարագ քեզ դար-
ձուցանելով զպարտս իմ վճա-
րեցից, ո՞ քաղցր և տենչալի
փեսայ հոգւոյ իմոյ յս̄ ։ Ով
դու ես փոխատուն, և դու շնոր-
հի՛ք լինիս ինձ գանձ.ոտ̄ զի ես
քև վճարեցից փոխատուին դ.ով
զքանչելի աւետեաւսցս · զի նա
որում պարտիմ բիւրս ինքն տայ
ինձ պարգև բազմացոյն · զի
տայ տրխատուր առաջնոյն ։

Ձայն ցնծայէն ձեռնատու հոգւոյ հա-
տուածեմ ։

Որդեակ, բարւոք ասա-
ցեր, թէ առնում 'ի քէն
նախ զշնորհս. և նովաւ վճա-
րեմ զոր պարտիմ։ Այս յոյժ
առաւել ևս յարգել պարտ է
քեզ զսէր իմ և զգթութիւն իմ
զոր առնեմ 'ի քեզ. և միշտ
հաստատել 'ի մտի քում, թէ
առանց իմ ոչ ինչ կարես առ-
նել. և այնպէս խոնարհեցու-
ցանել զքեզ։ Ո՜հ ես այնչափ
առաւել ողորմեցայց քեզ` և
մխիթարեցից զքեզ, որչափ դու ա-
ռաւել ոչնչացուցես զքեզ։
Ո անձինք թէպէտ յոյժ բարձր
են եւս՝ և առաւել փառօք, սա-
կայն բնակարան իմ՝ Հոգւոյ խո-
նարհին է, որ միշտ զինքն ոչ-
ինչ

ինչ վարկանի ։ Ա՜ն որոյ եթէ
դու եղկելիս ո՛վ ասացերդ, այ-
սինքն խոնարհ՝ համարելով
ըզ քեզ ոչինչ, ապա և ես քեզ
զշնորհս իմ, զի վճարեսցես
զպարտս.քո զոր ինձ պարտիս։
Բայց յետ վճարելոյդ ինձ
զայսոսիկ՝ ապա զի՞նչ հատու-
ցանելոց ես ինձ փոխանակ
այսմ" զի ստերցի զ.քեզ՝ և
գթացայ. և վա՜ առաւել սի-
րոյ իմոյ՝ և գթութեան իմի 'ի
ծոցոյ հօր, և յամենամա-
.քուր արգանդ մօր իմոյ ընա-
կեցայ վա՜ սիրոյ փրկութեան.քոյ.
Ո՞ւր յամենամաքուր յա-
րեն է նոր զմարմին, և 'ի նմին
վայրկենի առեղծի զբանա-
կան հոգի պատուական, և ե-
դի 'ի նոյն մարմնի, որով կա-
տարեալ մարդկային բնութի
կազմեցաւ, և 'ի կազմելն իմ

զայն՝ ընդ անձին իւրոյ միաւո֊
րեալ՝ եղև ճշմարիտ մարդ, մի
անձն ենթակայացեալ յեր֊
կուս բնութիւնս, յա̄ծային՝ և
'ի մարդկային. յա̄ծային, զոր
յառաջ քան զյաւիտեանս
իսկ 'ի Հօրէ ունէի. և 'ի մարդ֊
կային, զոր 'ի ժամանակի 'ի
մ̄է և յանարատ յա̄ծածին
կուսէն ընկալայ: Այլ զայս
տնօրէնութիւս ես վ̄ս սիրոյ
փրկութե քոյ արարի. արդ
դու զինչ հատուցեալես փո֊
խանակ սորա ինձ. յառաջ֊
մատիր, և տուր պատասխանի։

Զայն հոգւոյ հաստատութն առ Տէ-
առն քն .

Չունելով ինչ պատասխանի առնել. աւ այդ տր իմ . զի դու, որ ենն անչափ ես , եւ տուր զքեզ վն իմ 'ի փրկանս . եւ ոչ գոյ այլ անչափ , զոր տաց քեզ փոխանակ ,, որ-պէսեւ անհնարին է լինիլ երկու անչափ : Աւ արդ զինչ արարից տր իմ , գիշերային խաւարն պատեաց զիս , քանզի պարտս ունիմ անչափ , եւ չկայ ինձ վճարելոյ ճար : Ոչ գոյ ինձ այլ հնար , բայց եթէ առնել ինձ միջնորդ զկոյս մայր քո ամենօրհնեալ զսրբուհին մարիամ , որ է աստղ առաւօտու , եւ լուսաբեր՝ զի բերցէ առ իս զքեզ զիմանալի արե-
գակ-

գաւկնոյ անչափ։ Ո՜ որոյ խն-
դրեմ ՚ի քեն Տր իմ՝ յն կեանք
իմ և յոյս․ տուր ինձ կարօ-
տելոյս զշնորհաց քոյ զլոյս։
Ո՜ միջնորդ իմ կոյս մարիամն
լոյս, տուր տառապելոյս զհա-
ւատ՝ և զյոյս․ զի հաւատով
և յուսով փոխանակ սիրոյդ
սիրեցից զքեզ զմեզ կատա-
րեալ սիրով։ Այլ և կամիմ
զգթած լինել առ ընկերս իմ
փոխանակ գթութեդ։ Իսկ
յաղագս իջման քոյ ՚ի յար-
գանդ ամենամաքուր սբ կու-
սին, իջանել յամիրդ, և ՚ի հան-
գստեանց ՚ի յարգանդ ամենօր
հնեղ խաչիքն և չարչարանաց։
Եւ որպէս դու առեր զմարմին յա-
րենէ սբ կուսին, և զանմահն
հոգի ստեղծեր միացուցեր ընդ
նմին․ ընդ նմին օրինակի տուր
և ինձ սէրաբիին խոկմամբ

առ-

առնուլ 'ի մաքուր արենէ քում
մէ զոր հեղեր վ՟ն իմ 'ի վերայ
խաչին ։ Եւ ո՟պ առեր զու
զբանական հոգւոյն միայու-
ցեալ ը՟ն մարմնոյ քում, տուր
և ինձ զհամբերութիւն չարչա-
րանաց որ վ՟ն քոյ՝ միացուցա-
նել ընդ արեան այնմ զոր վ՟ն
իմ հեղեր ։ Եւ ո՟պ զու միշտ
պահեցեր 'ի քեզ զառեալ
բնութիւնդ զոր 'ի հոգւոյ և 'ի
մարմնոյ կազմեցեր, նոյնպէս
և ես զարիւն քո ա՟ծ, և զհամ
բերելն չարչարանաց վասն քոյ
պահեսցիս առ իս․ իբր զի միշտ
ա՟ծ արիւն քո մի՛ եղցէ 'ի մնաց
իմոց, և 'ի հանդիպելն ինձ
իւրաքանչիւր խաչի և նեղու-
թ՟ե վ՟ն քոյ, զհամբերութիւն ոչ
հեռացուցից յինէն ․ և ո՟պ
զու միշտ և յաւէտ կենդանի ես
մի անձն յերկուս բնութիս են-

թա-

Թակայացեալ, այսպէս տո՛ւր
և ինձ միշտ զմիտս իմ՝ ցորչափ
կենդանի եմ, ՚ի սէ̃ արկան
քում պահել, և զհամբերու-
թիւն չարչարանաց պատրաս-
տական ը̃ նմին ունել, ո̃պ զի
սէ̃ արիւն քո ՚ի մտաց իմոց մի̃
որոշեսցի, և համբերութիւն
չարչարանաց որ վ̃ քո, մի̃
սպառեսցի յինէն ։ Ա̃ որոյ
միջնորդութ̃ ամենօրհնեալ
մօր քո հայցեմ պարգևել ինձ
զքեզ՝ ունել ինձ յա̃մ սրտէ սի-
րելի, և հոգւոյ իմոյ զանձ
անբաւելի, և այնպէս զքեզ
ընծայեցից քեզ, զի դու միայն
ես անչափ. վ̃ որոյ և միայն
ունիմ վճարել զպարտն իմ
անչափ, զոր պարտ է ինձ հա-
տուցանել քեզ ։

Ձայն հոգւոյ հաւատարիմ չըրէ-նչեալ առ հայն մաշեամ։

Ո՛վ աստուած առաւօտու ամե-նօրհնեալ կոյս, դիմեմ առ քեզ սիրով. տո՛ւր սրտի ի-մոյ յոյս. լե՛ր դու լուսաւորիչ ինձ խաւարելոյս. և հա՛ն զտա-ռապեալ անձն իմ՝ ի մթոյս։ Ո՛վ դու եղեր միջնորդ զառա-ծեալ հոգւոյս. և դու մու-ծեր զանձն իմ առ որդին քո լոյս, զի նա խօսակցեսցի ընդ-իս ընդ տառապելոյս, և տա-ցէ պատասխան բերանն իմ հիգոյս։ Բայց արդ կարկա-մեցաւ բերանն իմ կաւոյս, զի ոչ ունիմ այնչափ ինչ ես փո-խատուս, և նա տուեալ է ինձ զիւր անձն անչափ և լոյս վասն սիրոյ գերեալ վաճառել հոգ-ւոյս

ւոյս ։ Դո՛ւ լե՛ր կրկին միջնորդ
մե՛զ իմ ո՛վ նորա կոյս, զի դու ես լու
սաբեր խաւարեալ հոգւոյս,
տու՛ր ինձ զորդիդ անչափ ա-
րեգակն և լոյս, զի ես տաց
զենքն իւրեանն փոխան անե-
լոյս ։

Ձայն հրաշին Համբարձման տեառն որդւոյն
միածնին ։

Ո՛վ լոյս որդի՛ իմ նազելի,
լոյս փառաց և նկարա-
գիր էութեան հօրն երկնաւորի
հայցեմ քայլին կամօք մի՛ տա-
ռապելոյս այսօրիկ, որ հաւա-
տարիմ եմ քում Ճշմարտութե
և հրամանի, և արդ կայ մեր
առաջի, զի պարգևեսցես ամե
զգերագոյն սէր, ունիլ զքեզ
իւր սեպհական սիրելի, և այն
պէս զքեզ 'ի սրտէ սրտանց սիրով

ե րն-

ընծայեսցէ քեզ, որպէս դու ետուր զանձն քո սմա, և նմ սիրելեաց քոց 'ի փրկութի՜ն և 'ի կեանս յաւիտենից:

Ձայն ձեռայէն ձոն՝ առ մէջ ձոյան Մարեամ:

Ո՜վ քաղցր մայր իմ, ահա-ւասիկ մի՛ մոռղթանաց քոյ տամ զսէր իմ 'ի սիրտ դորա, զի այնու ստասցի զիս իւր յամենայն սրտէ սիրելի. և ընծայեսցէ ինձ զիս սիրով, ոպ՜ ես ետու զանձն իմ դմա 'ի փրկութի՜ն: Բայց կամիմ՝ զի օր ըստ օրէ առաւել պատրաստեսցէ զսիրտ իւր ընդունել զիս խոնարհութեա՜մբ և սիրով. և մի՛ թողցէ 'ի սրտի իւրում զիղձ երկրաւոր: Քզի բարձրութիւն փառաց իմոց

միայն 'ի սիրտս խոնարհայ
տեղակալէ ։ Նւ արդ՝ մատո-
ցէ այսուհետև առ իս շնոր-
հի՛ք իմով՝ զի խօսեցայց ընդ-
նմա ։

Ձայն հոգւոյ հաւատացելոյ՝ առ իւր
Փեսայն ։

Խօսեա՛ց Տէ՛ր ․ զի լո՛ւիցէ
ծառայ քո ։

Ձայն Փեսայէն իւր առ հոգի
հաւատացեալ ։

Որդեակ ․ ահա՛ ետու սի-
րով զիս քեզ սակս միջ-
նորդութեան մօր իմոյ ։ Ապա
ծանի՛ր ․ զի միշտ խնդրեմ
ես զսիրտ քո մաքուր և ա-
զատ յամ յաշխարհային զբաղ-
մանց և տրտմութեանց ։ մի՛ զի
հան-

Հանգիստն իմ անդ է , ուր
պակասեալ է մարմնականն հոգ ։
Ո՜վ որոյ ամփոփեալ զքեզ յա
մենայն ստեղծականաց · զի
միշտ ունիցիս զիս · և տացես
զիս փոխանակ իմ ինձ ։ Եւ
փոխանակ անօրէնութեանս՝
տուր ինձ զոր ինչ խնդրեմ
'ի քէն · և մի՛ ընդդիմասցիս
երբէք կամաց իմոց ։ քանզի
ես վ՜ն սիրոյ քոյ իննամսեայ
ժամանակաւ փակեցայ 'ի մաք
րագոյն որովայն մօր իմոյ ·
և մնայ 'ի նմին կերակրովն ,
զոր ուտէր մայրն իմ ս՜բ · և
աճեցայ մարմնովս , զոր առ
եալ էի 'ի նմանէ ։ Եւ դու
զի՞նչ հատուցանես ինձ փո
խանակ այսմ ։

Ձայն հոգւոյ հաստատարմն առա-
քելային Պ̃ս̃ ։

Տէր իմ ոչ ունիմ ինչ ինև. բայց յոյժ փարթամ եմ քև ։ քանզի զքեզ ետուր ինձ ։ վ̃ն որոյ քոյովդ շնորհիւ մտեալ եմ 'ի յարգանդ ս̃բ մօր իմոյ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ, զոր շինեցեր դու 'ի վ̃ն անյաղթելի վիմին Պետրոսի. և սնանիմ միշտ 'ի նոյն ս̃բ մօրէն իմմէ 'ի ձեռն հռովմէական ս̃բ եկեղեցւոյ. և մնայց 'ի կերակրոյ նորա՝ զոր ճաշակեալ է միշտ 'ի հոգւոյն ս̃բյ. և ճաշէ արդ՝ և ճաշելոց է ևս մինչև յաւիտեան ։ քանզի դու ասացեր առ աշակերտսն քոյ. եթէ՝ հոգին ս̃բ 'ի ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան ։ Նաև 'ի

նոյն

Նոյն սրբոյ եկեղեցւոյն առ-
նում զզգացումն , և զխնա-
ցումն հաւատոյս ։ քանզի և
նա է քանոն ուղղութեան հա-
ւատոյ․ և տայ ինձ իմացումն
մաքուր և անխառն ՚ի հերձ-
ուածողական մոլորութեանց
հերետիկոսաց․ որք խարբա-
լօղք են զգայութեանց ան-
հմտից և անիմաստից, և շնոր-
հիւ քում միշտ կամիմ մնանիլ
՚ի նոյն ՚ոք մօրէն իմմէ ։

Ձայն ծեռայէն յոհէ առ հոգի հաւատարիմ:

Որդեակ, բարւոք առաջեր թէ մտեալ ես 'ի յարգանդ սբյ եկեղեցւոյն կաթուղիկէի և մնեալ 'ի նմանէ 'ի ձեռն հաւատարմական սբ. եկեղեցւոյ: Բայց զայս ես մտածել պարտիս. զի ես ամենակարողս, յորժամ ծնայ 'ի մօրէն իմմէ, 'ի խանձարուրս պատեցայ. և 'ի մսուր անբանից եդայ 'ի յայրին. ուր միայն եզն՝ և էշ գոյին. և ոչ այլ ինչ:

Ձայն հոգւոյ հաւատարմի ։

ՏԷՐ իմ ահաւասիկ ես ևս հողս՝ և ոչինչս շնոր-հիւ քով յանձն առնում, զի միշտ վ͞ն ուղղափառ հաւատոյն հնացեալ հանդերձիւք պատեցայց իբրև 'ի խանձարուրս, և եղէց իբրև զոմն, որ ոչինչ ունի 'ի վ͞ր երկրի. և այնչափ աղքատացայց վ͞ն քոյ, մինչզի թէպէտ և եղիցի ինձ զանպիտան հնոտի հանդերձս զգենուլ, ոչ հրաժարեցայց, այլ յօժարութ͞բ զգեցայց. և ո՞վ դու յանմարդաբնակ յայ-րին ծնար, և միայն զեզն և զէշն ունէիր մերձ առ քեզ. և եդար 'ի մսուրի. նոյնպէս և ես կամիմ շնորհիւ քով եղա-

նել արտաքս յիմ հեշտութենէ
և փառաց աշխարհիս, և մտա
նել 'ի յայրն առանձնական
հոգևոր մտածմանց, և մի-
այն ունիլ ինձ մերձ զհեզու-
թիւն իշոյ, և զաշխատասիրու-
թիւն եզանց առ հոգևորն, և
փոքրկանալ խոնարհութեամբ իբ-
րև զմանուկ, և գնիլ 'ի սէրդ-
պատուհական և հանգչիլ անդ,
ով դու հանգեար 'ի մսրի,
քանզի որ փոքրկանայ խոնար-
հութեամբ, և հեզութեամբ, նա մի-
այն կարէ հանգչիլ 'ի սէր քո
ապահովարար ։

Ձայն ջերմայեին Ր.ՃԺԵ՝ առ հոգին հաւատարիմ ։

Որդեակ․ պարտ է քեզ գիտել և զայս, զի յետ ութաւուր ծննդեան իմոյ եկին թլփատել զիս․ քահանայքն ը͞ս օրինացն մովսեսի․ և ես ոչ էի պարտական զթլփատութ͞ի ընդունելոյ, և վ͞ն փրկութ͞ե քոյ եղէ իբրև զպարտաւոր, և դու փոխանակ այսմ՝ զինչ հատուցեր ինձ ։

Ձայն հոգւոյն հաւատարմի՝ առ ջերմային Ր.Ժ͞․

Տէր իմ, չունիմ ես ինչ այնչափ պատուական տալ քեզ փոխանակ ս͞ր արեան քոյ հեղման․ բայց մի-

այն շնորհիւ քով յանձն առնում թլփատել և հատանել զխիլտ իմ յիմ հեշտութեանց աշխարհիս, և սիրով համբերել ամ խոցոտողաց սրտի իմոյ որչափ և խոցոտեսցեն զիս դառն խօսիւք։ Եւ որպէս դու թէպէտ և չէիր պարտական հին օրինացն, բայց վասն իմ յանձն առեր կատարել զնոյն, այսպէս և ես նպաստութեամբ շնորհաց քոց զիմ նախատինս և զբամբասանս որչափ և կուտեսցին 'ի վերայ իմ զուր և 'ի տարապարտուց, յանձն առնում տանիլ և տևել մինչև իսպառ՝ առանց տրտընջման և զայրանալոյ։

Զայն

Ձայն Փեսային ջնէ՝ առ հոգի հաւատարիմ ։

Որդեակ, ես ամենակալ
բարձրեալս եմ փրկութեն
քոյ իբրև եղէ քառասնօրեայ
մատուցայ 'ի տաճարն՝ ըստ
հին օրինաց ։ Այլ թէպէտ կու-
սութե̃ ծնեալ էր զիս մայր
իմ սբ̃, և ո՛չ էր պիտոյ նմա
մաքրութիւն յետ քառասուն
աւուր. քանզի մաքուր էր 'ի
սկզբանէ ծննդեան իւրոյ ։
Սակայն մատեաւ 'ի տաճարն
յանձն առեալ զկատարումն
արարողութեան օրինաց 'ի վե̃
իւր. և զոյգս տատրակաց տա-
րաւ 'ի պատարագ. և ծերու-
նին սիմէոն առեալ զիս 'ի
գիրկս իւր՝ օրհնեաց զիս, թէ-
պէտ նա ինքն շնորհիւ և օր-

 հնու-

հնութ֊ե՟ իմով ունէր զկեանս, վասն որոյ և խնդրեաց յի֊նէն արձակիլ. և այնմ՟ զանձն իւր ծառայ ինձ դաւանեցաւ. և դու մի՟ այսմ՟ ամի՟ զի՞նչ տալոց ես ինձ:

Չայն հոգւոյն հաւատարմի՝ առ ջեռայն Բ֊ա՟:

Բ֊ն յմ՟ փրկիչ իմ և կե֊անք իմ, տէր իմ և տէ֊ իմ. զի՞նչ եմ ես, եթէ ոչ հող և մոխիր: Նաև եթէ այս֊պիսի եմ, որպէս և ճշմար֊տութ֊ե՟ խոստովանիմ, զիարդ կարեմ պիտանի ինչ քեզ տալ֊լինէն, բայց սակայն շնոր֊հիւ և գթութ֊ե՟ քում համար֊ձակեալ նուիրեմ տն֊ իմում զանձն իմ՝ ընչ իւ մուծեալ զիս ՚ի տաճար քո սր֊, որ է կա֊թու

Թուղիկէ եկեղեցին, ուր բնա
կիս դու անդ իբրև զծերու_
նին զսիմէոն. զոյգս տատրա
կաց տամ՝ քեզ շնորհիւ քում
զսիրտ իմ՝ սրբութբ, և զհոգի
իմ խոնարհութբ. քանզի ըստ
հրամանի քում յետ նորոյ ուխ
տի արեանդ քո ոչ հեղման,
խափանեալ են այժմ զեն_
մունք և պատարագք անաս
նոց անբանից. մի որոյ ետու
քեզ զսիրտ իմ, և զհոգի իմ
իբրև պատարագ, զի կան_
խանց բանի մարգարէին դաւ
թի, որ ասէ. պատարագ այ
հոգի խոնարհ, և սիրտ սբ
քանզի զխոնարհեալն ոչ ար_
համարհես դու ած իմ՝ և կե
անք իմ, զօրութին իմ, և փր
կիչ իմ. և խնդրեմ ՚ի շնոր
հաց քոց տալ ինձ զօգնութի
զի եղէց փոքրկացեալ մանուկ
խո_

խոնարհութե՟ սրտի իմոյ. ո-
րով և տացես զիս 'ի գիրկս
քո որպէս ծերունին սիմէովն
զմանկացեալդ, և օրհնեսցես
զիս միջնորդութե՟ կուսին՝ ամե՟
օրհնութեամբդ ։

Ձայն ծեռայէն Ր.՟է ։

Որդեակ, ես մ՟ փրկութե՟
քոյ՝ մինչդեռ մանուկ էի
փոքրիկ, հալածեցայ 'ի հե-
րովդէէ. և փախեայ յեգիպ-
տոս. և պանդխտեցայ անդ.
և իբրև դարձայ անտի, վասն
երկիւղին արքեղայոսի ոչ գը-
նացի յերկիրն իմ. այլ բնա-
կեցայ 'ի նազարէթ ։ Եւ դու
վասն այսորիկ՝ զի՞նչ հատու-
ցանելոց ես ինձ ։ տո՛ւր պա-
տասխանի ։

Ձայն հոգւոյ հաւատարմին առ-ձեռայն տր̄ ։

ՏԷրիմ զի՞նչ է մարդ, զի յիշես դու զնա ։ կամ թէ զինչ արդիւնաւորեցաւ մարդ, զի համարեցիս ինչ զնա. բայց սակայն առատ է ողորմութիւն քո և յօժար կամք քո միշտ 'ի փրկել զծառայս քո. վասն այսորիկ յանձն առեր զհալածանս կրել 'ի մարդկանէ յաղագս փրկելոյ զմարդիկ 'ի հալածմանէ սատանայի. վս̄ որոյ և ես շնորհիւ քով յաղագս փրկութեան հոգւոյ իմոյ, և վս̄ պահելոյ զանուանս հրամանս քո և զճշմարտութիւն. յանձն առնում կամաւորապէս զա̄մ հալածանս, որք պատահեսցեն ինձ վասն քոյ,

և

և կամօք քո՝ քանզի բարի է ինձ կամօք քո կեալ 'ի յերկրի միշտ հալածանօք և նախատանօք, քան թէ առանց կամաց քոյ փառօք և պատուովք ընտանեկից լինիլ սէրովբէից և քերովբէից. քանզի կամք քո է կեանք իմ. և բան քո է լոյս իմ. և վասն բանից ճշմարտութեան քոյ հալածիլն է փառք իմ, և արքայութիւն:

Ձայն Քրիստոսին ժէ առ հոգին հաւատարիմ:

Որդեակ. ես անմեղս և արդարս որ էի ազատ յամեն աղտոյ մեղաց, վասն լուծանելոյ զմեղս մարդկային, մկրտեցայ 'ի ծառայէն իմմէ 'ի յովհաննու մկրտչէ՝ ջրովն յորդանանու. և անտի ելի 'ի լեառն

պա

պահեցի անսուաղութեամբ զքառասուն օրն եւ զքառասուն գիշեր, եւ պատերազմեցայ ընդ սատանայի երիւք փորձութեամբք նորին, եւ երիցն իսկ յաղթեալ ամօթալից արարի զսատանայ ։ եւ դու ով Հոգի հաւատարիմ՝ փոխանակ այ̃ զինչ ես տուեալ ինձ.

Ձայն հոգւոյ հատուցանէ առ Քրիստոսն քն ։

Տէր իմ, ո՛չ ունիմ ինչ հատուցանել բայց միայն յուսացեալեմ՝ 'ի շնորհ քո ո̃ր. եւ հայցեմ 'ի քէն տալ եւ ինձ զջուր քո կենդանի զոր խոստացար տալ կնոջն սամարացւոյ, զի նովին ջըրով լուացից զաղտս մեղաց իմոց. եւ արբից եւս 'ի նմանէ

նէ․ քանզի դու աղաղակեցեր ՚ի տաճարին․ եթէ ուք ծարաւի է, եկեսցէ՛ առ իս, և արբցէ, քանզի գետք յորովայնէ քոյ բղխին, ո՜վ ամէն գիրք․ և գետն է հոգին սբ՟, որ բղխէ՛ ՚ի քէն ևս՝ ո՜վ ՚ի հօրէ, վ՟ զի բղխեաց ՚ի քէն հոգին սբ՟ ո՜վ զջուր կենդանի յերուսաղէմ՝, որով ծաղկեցան դաշտք երկրի․ վ՟ որոյ և ես փափաքիմ շնորհիւ քով ըմպել միշտ ՚ի նոյն սբ՟ ջրոյն, զի մի՛ ընդաւին ծարաւեցայց հեշտութե՟ ջրոյն աշխարհիս․ և փոխանակ պահելոյն քոյ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր․ և ապա զքաղցն կրելոյդ․ կանխեցից առ քեզ աղօթիւք որչափ և կարացից․ և քաղցեցայց միշտ արդարութեդ հացին․ և պատուականն

մար-

մարմնոյ քոյ կենսատուի ։ և փոխանակ պատերազմելոյն քոյ ընդ սատանայի՝ ցանկամ շնորհիւ քով միշտ զինել արիութեամբ ընդդէմ ամենայն փորձութեանց նորին. և զբան քո ունել ինձ հաց, և ոչ փորձել զԱստուած իմ 'ի վերայ երկրի՝ և քեզ միայն մատուցանել պաշտօն և երկրպագութիւն ընդ ծնողին քում Հօր, և ընդ բղխեցելոյն 'ի քէն և 'ի Հօրէ՝ Հոգւոյն սրբոյ. ամէն ։

Ձայն մեղաւորին ԺԷ առ Հոգին Հաղորդէն ։

Որդեակ, ես որ էի երկնային և Հօրն իմոյ միածին, և 'ի ծոցոյ նորին ոչ մեկնելով եկի յաշխարհ վասն փրկութեան քո, և սակս բու-

ժե-

ժելոյ զցաւս քո սամարացի անուանեցայ, որ է անուն վատթար։ և դու փոխանակ այսմ՝ զի՞նչ տուեալ ես ինձ։

Ձայն հոգւոյն հաստատուն առ Տէ
սայն դն̄։

Տ̈ր իմ, շնորհիւ քում խոստովանիմ՝ զքեզ որդի մ̃իոյ Հօր, և 'ի ծոցոյ նորին ծնեալ անսկզբնաբար․ և ապա 'ի սահմանեալ ժամանակի եկեալ 'ի ծոցոյ Հօր, և առեալ զմարմին 'ի կուսէն ա̃ծդ. կատարեալ՝ եղեր վասն իմ՝ մարդ կատարեալ․ մի անձն ենթակայացեալ յերկուս բնութիւս․ զմինն, ա̃յ զա̃ծ-այինն 'ի Հօրէ ունելով անսկզբնաբար․ և զմիւսն՝ ա̃յ զմարդկայինն 'ի մօրէ սկզբնա

ւորա

ւորաբար· Եւ սակս բուժե-
լոյ քո զիս, խոնարհեցուցա-
նեմ զպարանոցս կամաց ի-
մոց առաջի քոյին կամացդ.
զի որչափ և հանդիպեցի ինձ
մն սիրոյ քո և մն ճշմար-
տութե̃ զնախատինս և զվա-
տահամբաւութիւնս կրել, յօ-
ժարութ̃բ և սիրով յանձն ա-
ռեալ զա̃մ առանց տրտնջե-
լոյ· և մն քո ոչնչանալն իմ
միայն համարիմ ինձ կեանս·
և առանց քո կայանալն իմ
և փառաւորիլն՝ համարիմ
ինձ մահ· քանզի ա̃մ նախա-
տինք, զոր 'ի մարդկանէ կրեմ
մն քո· այն է միայն ինձ
փառք, և կեանք յաւիտենա-
կան։

Ձայն փեսայէն Քի առ Հոգին Հաւա_ տարիմ:

Որդեակ. ես տէրս և ստեղծօղս աշխարհի, որ հոգւով սրբով էակցիւն իմով հանէի զդեւս ’ի մարդկանէ և բժշկէի զամ ցաւս նց, վս փրկութե քո՝ զի առաւելասցի ջերմեռանդութ՛ն քո, և մեծասցի հաւատ քո և յոյս քո, փոխանակ այսցգործոց բարեաց ’ի յանբարտաւան յազ_ գէն հրէից բնակարան բէեղ զեբուղայ իշխանին դիւացան ուանեցայ, և համբերի այս պիսի զրպարտութե: և դու փոխանակ այսմ զի՞նչ հատուցեալ ես ինձ:

Ձայն հոգւոյն հաւատարիմ առա-
քելոյն քո ։

Տէր իմ Յս կեանք իմ, և
կենդանութի իմ. մաղ
թեմ 'ի քէն տալ ինձ շնորհ
քո սբ, զի մաքրեսցի անձն
իմ նովաւ 'ի յաղտոյ մեղաց.
և պայծառացեալ հոգւով
կարասցից նկատել զճառա
գայթն անհուն իմաստութե
քոյ. քանզի սքանչելի են բանք
քո, և հիանալի մտաց ամ
մարդկան, զի դու Տր գո_
լով երկնաւոր և բժիշկ ա_
ւողջարար ամ ցաւոց, տա_
րար այսքն նախատնց յանդգ_
նելոյն ընդդէմ ճշմարտու_
թե, և զինչ այլ ինչ խնդրես
յինէն որ հողս եմ անարժան.
բայց եթէ զայս, զի միշտ
համ_

համբերող եղէց նախատա-
նաց նախատողաց իմոց, և 'ի
նմին ժամու, յորժամ լռէայց
զնախատինս՝ առաւել ուրա-
խացայց 'ի սրտէ. և առաւ-
ելեալ ջերմեռանդութե՛, ա-
ճեցայց 'ի հաւատս իմ հոգ-
ւոյ, վ՞ որոյ յանձն առնում
յօժարութե՛ կատարել շնոր-
հի՛ւ քով զայս ա՛մ, զի վ՞ քոյ
նախատիլն է լոյս գերաղանց՝
մթացեալ աչաց մտաց իմոց։

Ձայն Քրիստոսին ԺԷ առ հոգի հա-
տապարէմ.

Որդեակ, ես 'ի ծոց հօր
բնակեալ էի և հանգ-
չէի 'ի վ՞ քերովբէից և սե-
րովբէից՝ և միշտ փառաբա-
նիւր և պատուիւր անձն իմ
'ի նոցանէ. սակայն վ՞ փրկու

թէ՛ քոյ խոնարհութիւն յանձն առի փորձիլ 'ի սադուկեցւոց․ և յօժարութիւն կամեցայ ոչ ունել զօթեվանս 'ի վերայ երկրի ․ քանզի աղուեսանման նենգաւոր սադուկեցիքն, և հպարտութիւն նմանօղ թռչնոց բարձրաթռիչ փարիսեցիքն ունէին անձանց խորեանց որջս, ք է՝ բնակարանս ․ ունէին ևս բոյնս իբրթէ տեղիք հանգստեան․ իսկ ես և ոչ զմի ինչ ունէի սեպհական օթեւան, ուր զոնէ դնէի զգլուխ իմ՝, և հանգչէի ։ և դու փոխանակ այսմ զի՞նչ հատուցեալ ես ինձ ։

Ձայն հոգւոյն հաստատարմի։

Տէր իմ՝ դու ես հայելի իմաստութեան և ամ՝ ճշմարտութեան. և դու եղեր օրինակ աղքատութեան, մ̃ո ո-րոյ բոյն գոյս հոգւոյ իմոյ. զի լուսով երեսացդ քոյ տեսից զլոյս իմաստութեան, ոմ̃ զի ամենաչարին սատանայի և նմ՝ որք թելադրութ̃ նորին մոլորեալք՝ հակառակին ճշ-մարտութեան, խոստեմութ̃ տալ պատասխանի յորժամ կամք եղիցին նմ փորձել զիս։ Նա և փոխանակ աղքատութեան քոյ յանձն առնում զմար-մնաւոր ախտոյից պակասու-թիս. զի զքեզ գանձդ եր-կնային ունելով ոչ կարեմ երկրաւորի իմիք կարօտա-նալ,

նալ, և զի միշտ զսէր քո յինձ հանգիստ և օթեւան համա րիմ՝ ՚ի տեղի ուրեք ո՛չ կամիմ դնել ՚ի վ՟ր երկրի զգլուխ իմ, քանզի որ ունի զքեզ օթե-ւան, չէ ինչ պիտոյ այնմ յեր-կրի բնակարան։

Ձայն ծառայէն ՃԷ առ Հոգին Հաստա-տչէն։

Որդեակ ես սարսափելիս դասուց հրեշտակաց վ՟ն կեցութ՟ե քո և վ՟ն ուսուցա-նելոյ քեզ զխոնարհութ՟ի, լուացի զոտս աշակերտաց ի-մոց, նաև զոտն մատնչի ի-մոյ. և ետու զկենդանի մար-մինն իմ՝ ՚ի կերակուր, և զա-րիւնն իմ՝ յարբուցմ՟ն աշակեր-տաց իմոց, և ամ՟ հաւատա-ցելոց։ և դու փոխանակ այսմ զի՞նչ հատուցեալ ես ինձ։

Զայն հոգւոյն հաւատարմի առ-
ջեռայն ՀԶ։

Տէ՛ր իմ, զիա՞րդ կարէ աղքատն յա՛մ փառաց և ունայնն յա՛մ բարեաց՝ տալ քեզ ինչ արժանաւոր զօրութեամբ իւրով. բայց թէ կերպիւ ինչ եղիցի, հնար է այսմ լինել՝ եթէ զի շնորհի՛ քով կարիցէ ընծայել ինչ մեծ վայելչութեան զքո՛յս 'ի քոյոց. վ͞զի ես թափուրս յամէ շնորհի՛ քո յանձն առնում լուանալ զոտս ա͞մ ստեղծուածոց, և զթշնամութիւն իմոյ զօրայն յօժարամիտ սիրով։ Իսկ փոխանակ տալոյն քոյ զմարմին և զարիւնդ՝ չունիմ ինչ տալ ինեւ, բայց միայն յանձն առնում շնորհիւ քով պահել

զհո-

զհոգի և զսիրտ իմ պատրաստ ընդունելոյ զքեզ ըզհացդ երկնային և կենդանի. և միշտ փափաքիլ քեզ 'ի տուէ և 'ի գիշերի ջերմեռանդ տարփմամբ. և 'ի բաց վարել 'ի սրտէ իմմէ զամ իղձ աշխարհական. քանզի որ փափաքի և տենչայ մարմնոյ քոյ և արեան, պարտ է նմա արտաքսել 'ի սրտէ իւրմէ զիղձ աշխարհական:

Ձայն ձեռայէն ջէ տու հոգէ հատարբէն:

Որդեակ, ես որ ետու զմարմին իմ 'ի կերակուր՝ 'ի կեանս ճաշակողաց, և զարիւն իմ յարբումն՝ 'ի յուրախութիւն նոցա, նոքին իսկ խորհեցան մահու սպանանել

զիս, և ընուլ զանձն իմ տրտ-
մութբ և ցաւօք. քանզի յա-
շակերտէն իմմէ յուդայէ մա-
տնեցայ. և յազգէն իմմէ նա-
խատեցայ. և ի երեսուն ար-
ծաթոյ վաճառեցայ. և այն զի
ես անարգ ծառայն ոչ վաճա-
ռի այնքան դիւրագին: և
դու վն մր զինչ հատուցա-
նելոց ես ինձ տրիտուր:

Ձայն հոգւոյ հաւատարմի առ Տէ-
առն քս:

Տէր իմ զինչ կարեմ ես
առ այդ պատասխա-
նի առնել. բայց եթէ շնոր-
հիւ քով տալ զմարմին իմ վն
սիրոյ քոյ ՚ի փրկանս հոգւոյ
իմոյ, և զարիւն իմ ՚ի հեղումն
վն անուան քոյ սբյ. և համ-
բերել ամ նախատչաց իմոց.

և զամ̃անիրաւութիւն, զոր և
տեսից առ իս եղեալ 'ի սի-
րելեաց և 'ի բարեկամաց ի-
մոց, քաղցրութե̃ տանիլ վ̃
սիրոյ քոյ ս̃բյ, և փոխանակ
վաճառելոյն քոյ. դիւրագին
ցի̃ է̃ երեսուն արծաթոյ, տուր
ինձ զշնորհ քո ս̃բ, զի է̃ ամ̃
ամիսս, որոց իւրաքանչիւրմն
ունի զաւուրս երեսուն, ստա-
ցայց զքեզ ինձ սեպհական
սիրելի, և բարեկամ փրկա-
րար, վաճառելով զմարմնա-
կան դիւրութիւն իմ, զի զքեզ
ունիցիմ. քանզի որ կամի ստա-
նալ իւր զփրկիչդ Յի̃, պարտ
է նմա միշտ վաճառել զսէր
մարմնական դիւրութե̃ 'ի վ̃
երկրի ։

Չայն քեռայէին ջո՛ւր առ հոգէ հա_
տաւարէն.

Որդեակ, ես որ ստեղծող էի ը̃հանուր ծի, և ժամանակաց երկարութե՛ն, ոչ գտաւ ինձ ժամ բաւական խրատելոյ զաշակերտսն իմ. որպ և ասացի նց թէ բազում ինչ ունէի խօսիլ ը̃ ձեզ, բայց ոչ կարէք հանդարտիլ այժմիկ. քանզի ծանուցեալ էի նց, թէ փութով գալոց էին զիս ըմբռնել: և վն այն ոչ կարէին հանդուրժալ. և այնպէս հազիւ կարացի ի բերև զժամ մի կամ զկէս ժամու խօսիլ ընդ նոսա՝ և պատուիրել նց, թէ սիրեցէք զմիմեանս, և խաղաղութի ձեր ընդ ձեզ եղիցի. և յաշխարհէ

պատ

աստ զնեղութն ունիցիք: Լա
լի և աղօթս արարի վս նց
առ Հայր. զի լինիցին մի սիրտ
բանիւ հաւատով և սիրով.
և ամքրիստոնեայք, որք բա-
նիւ նց հաւատացեալք են
յիս, լինել մի, ոպ և ես մի
եմ ը Հօր: և դու վասն այսմ
ամի զինչ հատուցեալ ես ինձ:

Ձայն հոգւոյն համապարծի առա
քն նեայն:

Տէր իմ՝ հզօրացուցիչ ամ
տկարաց. թէպէտ
և տկար եմ՝ ես, բայց քև հզօ
րացեալ հրաժարիմ յամ՝ ժա
մանակաւոր մխիթարութեանց,
թէ իցէ մարմնաւոր, և թէ
հոգևոր: Դու որովհետև դու,
և աշակերտք քո ոչ գտին
զժամ՝ բաւական 'ի հոգևոր
խրա-

խրատուց խօսակցութեան պա րապելոյ, զի՞րդ ես անարժանս ամի կարացից արժանաւորիլ հոգեւոր մխիթարութեան 'ի օգտամած եւ 'ի վայաելից աշխարհիս յայսմիկ։ Բայց խնդրեմ 'ի քէն տր իմ, զի ըզ խաղաղութիւն քո միայն տացես սրտի իմում, որպէս ետուր աշակերտաց քոց, զի սիրտ իմ ընդ քեզ ունիցի զխաղաղութիւն, եւ յաշխարհի աստ զխռովութիւն ընդդէմ չարեաց եւ զնեղութիւն առանց հոգեւոր եւ մարմնաւոր մխիթարութեան։ քանզի եթէ իցէ խաղաղութիւն քո 'ի սրտի իմում; ոչ մարթ է ինձ այնուհետեւ կարօտիլ մխիթարութեան իմիք։ Եւ ոչ դու յանձամբ աղօթեցեր առ հայր մր միութեան աշակերտացդ, եւ հանուրց

քրիս_

քրիստոնէից՝ զի լինիցին մի, ո̃պ դու մի ես ընդ Հօր, նոյնպէս և ես անարժանս ըղնոյն շնորհի՛ քով մաղթեմ 'ի քէն միջնորդութ̃բ սր̃յ կուսին աղօթելով զայս: Ո՛վ կերպարան Հօր յ̃ս Ճառագայթ փառաց, և նկարագիր էութ̃ե նր̃, որ վ̃ս 'ի մի ժողովելոյ ցրուեալսն՝ մեռար մարմնով 'ի վ̃ր խաչին, և թող ետուր խոցոտել զմարմին քո, բևեռօք և գեղարդեամբ, և ոչ հաճեցար ը̃ պատառումն անկար պատմուճանի քոյ, որ էր օրինակ ամ̃ քրիստոնէից, որք են առանց կարանի, իբր թէ ոչ ունին զատութ̃ն 'ի միմեանց, այլ են մի այնպէս, ո̃պ թէ 'ի Հօրէ քումմէ միատանի գործեալ վերուստ մինչև 'ի

վայր,

վայր, վ՟ն զի հայրն քո երկ-
նաւոր յայտնելով զմ՟ծութ՟ն
քո վիմին պետրոսի. գոր-
ծեաց զնա իբրև զգլուխ հօ
տին քոյ, որ է մասն վերին.
և անտի մինչև 'ի ստորին
մասն եկեղեցւոյ, որք են մի-
աբանութ՟բ հաւատացօղք ա-
ռաքելական սր՟ եկեղեցւոյն
հռօմայ, զբովանդակն հայրն
քո գործեաց իբրև զմի պատ-
մուճան, և զգեցոյց քեզ զայն,
ուստի զկզզալի պատմուճանն
քո վ՟ն այսմ՝ օրինակ լինելոյ
ոչ թոյլ ետուր կտրատել
իբր զի անբաժանելի և ան-
որոշ պահեսցես զիմանալի
պատմուճան քո, այսինքն է
զսր՟բ եկեղեցին: Եւ յու-
սումն մեզ եղև այն. իբր զի
դիտասցուք՝ թէ բաժանօղքն
հօտի քոյ առաւել թշնամի

 են

ենքեզ քան զ[illegible], որք խաչե-
ցին զքեզ. վս զի դու բարե-
գոյն համարեցար զմեռանիլն
քո քան զցրուումն հօտին քո. յո-
րոյ սակս իբրև քաջ հովիւ ե-
դեր զանձն քո ՚ի վր հօտիդ, զի
ժողովեսցես զնս ձայնիւ քո ՚ի
մի հօտ՝ ունել իւրեանց զմի
հովիւ զյաջորդն քո՝ զպետրոս,
և զնորին յաջորդսն զորբա-
զան պապսն հռովմէական սբ
եկեղեցւոյն. բայց այժմ ՚ի
յարկածից չարին բազումք
խարբալեցան իբրև զցորեան,
և հերձան ՚ի սբ հօտէ քումմէ,
և անկան ՚ի ներքոյ ծանր
պատժոց առաւել քան զպապան
նօղսն քո, կտրատելով զպատ
մուճան քո սբ, այսինքն է բա
ժանելով զհօտն քո, և այնմ
կրկին խնդրելով սպանանել
զքեզ, և առ ոտն հարկանել

զարիւն քո սր̄, զոր վս̄ 'ի մի
միացուցանելոյ զհօտն քո հե-
ղեր. քանզի որ բաժանօղ լի-
նի հօտի քոյ, այնպիսին աբ-
դարև խնդրէ զմահ քո իբր
զի կրկին խաչեսցիս՝ և միա
ցուսցես զբաժանեալսն. բայց
սակայն դու ամենիմաստ բը
ժիշկ գոլով գիտէիր, զի ան-
հնար էր քեզ կրկին գալ և
խաչիլ. վս̄ որոյ աղաչեցեր
զհայր վս̄ պետրոսի, և վս̄
նորին յաջորդացն, զի մի պա
կասեսցի ուղղափառ հաւա-
տն 'ի նոցանէ, ոչ̄ և վս̄ յայտ
նի աւանելոյ վխարբալուծս
այլոց, ասասցեր ցպետրոս, թէ
ահաւասիկ կամեցաւ սատա
նայ խարբալել զձեզ իբրև
զցորեան, այլ ես աղաչեցի
վս̄ քոյ զհայր, զի մի պակա
սեսցին հաւատք քո, և դու
եր-

երկնեմն դարձցիս և հաստա-
տեսցես զեղբարս քո։

Եւ արդ՝ գթա՛ տր 'ի վերայ
ամենեցուն, և տո՛ւր զզօրու-
թի՛ւն յաջորդացն պետրոսի․ զի
դարձուսցեն զերեսս գթու-
թե՛ իւրեանց սիրով առ ցր-
ուեալսն, և հաստատեսցեն
զնս ժողովելով 'ի մի հօտն
քո, այսինքն 'ի կաթուղիկէ
սբ եկեղեցին հռովմայ։ Ողա-
չեմ զքեզ տր իմ յս, կեանք
իմ և յոյս․ միջնորդութբ սբյ
կուսին մարիամու՝ ներել
գթութբ ոչխարացն այնո-
ցիկ, որք զատեալք են 'ի հօ-
տէն քումմէ, տալով նց զզ-
ջումն, և ապաշխարութի, և
բացցես զաչս նց, ճանաչել
զճշմարտութի քո, և ժողո-
վեսցես զնս քարոզութբ և
ճշմարտութբ եկեղեցւոյ քոյ։

տուր ’ախութեն քարոզչայն, և գիտողայն զճշմարտութի քո, որ զի առանց երկիւղի ուսուցանելովնոյ ժողովեցեն զնոմ՝ ցրուեալսն, ’ի մի հօտ քո։ Իւ զայս ես հայցեմ՝ ’ի քէն տր, զի բարձցես ’ի մտաց և ’ի բերանոյ ցրուելոց ոչխարայն քոց զբանն զայն, զոր ասեն անգիտութք, թէ երկոտասան ազգ գոյ քրիստոնեայ, և ունին յատուկ յատուկ հաւատս զանազան ’ի միմեանց, և են երկոտասան հօտ, և ունին զերկոտասան հովիւս։ Ո՛ի որք այսպէս ասեն, յերկոտասան մասունս կորատեն զպատմուճանն քո անգիտութք, որ առաւել ընդդէմ է կամաց քոց, քան զերկոտասան անգամ մեռանիլդ չարչարանօք։ Վոյ խելամ յար-

մա-

մնացոյ զուսմունս զայս 'ի մտաց եւ 'ի բերանոց նոցին, եւ սեր մանեա՛ 'ի սիրտս նոցա զբարի սերմն բանիդ. զոր ասացեր: Եւ ձայնի իմում՝ լուիցեն. եւ եղիցին մի հօտ, եւ մի հովիւ: Ուսո՛ 'ի սիրտս եւ 'ի միտս նոցա եւ զայն, զոր երկիցս անգամ ասելով յանձնեցեր միոյ հովուին աշակերտո յն զոչխարս քո, այսինքն՝ զայն բանն, թէ. Արա ծեա՛ զոչխարս իմ: Ծաղկե ցո՛ եւս 'ի սիրտս նոցա զայն բանն, զոր ասացեր վերջին: Եւ դու երբեմն դարձցիս եւ հաստա տեսցես զեղբարս քո. որպ զի նոքա՛ ծաղկեալ եւ զգաստա ցեալ դարձցին մտանել 'ի միութիւն հօտի քոյ սրբոյ, եւ ե ղիցին միացեալ ը կաթողի կէ եկեղեցւոյն քոյ հռովմայ:

Նա տայցէ պտուղս հաւա-
տոյ և առաքինութե̃, ը̃ միոյ երե-
սուն՝ ը̃ միոյ վաթսուն՝ և ը̃ միոյ
հարիւր։ Նաև առաւել գթալ
հայցեմ տ̃ր 'ի վ̃ր տառապեալ
ազգին մերոյ արամեան, զոր
'ի ձեռն բազմաչարչար վկային
քոյ ս̃րբոյն գրիգորի ընձիւղե-
ցուցեր 'ի շնորհս, և 'ի ս̃ր
հաւատ քո 'ի միաբանութե̃
միոյ եկեղեցւոյ քոյ ս̃րբ. բայց
յետ ժամանակաց ազդմամբ
չարին անջատեցան անգիտու-
թե̃ 'ի նոյն միաբանութե̃է,
և մնացեալ են թափառա-
կան, իբրև զոչխարս որոց ոչ
իցէ հովիւ. որոյ վ̃ն մաղթեմ
պղջմամբ և արտասուօք, բա-
նալ զաչս մեր, և արագա-
լուր առնել զմեզ աւետարա-
նական ճշմարտութե̃ քո, զոր
աղօթելովն առ հայր ասացեր,
թէ

թէ եղիցին մի՛ ոպ՟ և մեք մի
եմք ։ Որդ՝ մի՛ թողուր բար
ձրանալ սրտից մերոց, և ծան
րալուր լինիլ բանից քոց, զի
մի՛ գուցէ բաժանեն՟ համարե
լով զմեզ ՚ի սբ՟ եկեղեցւոյն
քոյ հռովմայ՝ լինիցիմք իբրև
զնս՟, որք և հակառակք եղեն
ամբիծ սբ՟ վարդապետութե՟
նդ . և մի՛ տայցես մեզ ար-
գանդ սրտի անորդի իբրև
զհնացեալ տանն իսրայելի ։
Այլ աղաչեմ զքեզ բարե-
գո՛ւթ քո՟, բուսո՛ զմիութե՟
պտուղն ՚ի սիրտս ցրուեալ
աշխարաց, և ողորմեա՛ մեզ,
զի գինք արեան քոյ եմք, և
մի՛ անտես առներ զաշխարս
քո զմոլորեալս ՚ի հօտէն քում
մէ, որք հեռացաք ՚ի փրկու
թէց, և վարեցաք ՚ի գերութե՟
վն՟ մեղաց մերոց ։ Նա արդ՝

յիշեա՛ զմեզ և յայց ել 'ի խնդիր մոլորեալ ոչխարաց քոց, և ժողովեա՛ զմեզ 'ի հեթանոսաց՝ ո͞պ զիսրայէլ 'ի բաբելացւոց ։ Եւ թէպէտ մեք բարկացուցաք զքեզ անհնազանդութ͞բ մերով . սակայն յուսամք 'ի քեզ, զի 'ի բարկութենդ զողորմութի͞ յիշեսցես . և ո͞պ զիսրայէլ թէպէտ ը͞ վայր հարեր առ ժամանակ մի, սակայն յետոյ գթացեալ 'ի նմ͞ ողորմութ͞բ մեծաւ՛ ողորմեցար նմ͞, նոյնպ͞ և այժմ գթալով գթա՛ տ͞ր 'ի վ͞ր մեր , և ողորմեա՛ց մեզ . զի գինք արեան քոյ եմք ամենեքեան , և մի՛ թողցես զաչս մեր միշտ լցեալ արտասուօք , որք բարձեալեմք ճանաչողքս ճշմարտութե.քս լք-քան քո իբրև զցորեան , և

գնամք

գնամք լալով և կոծելով 'ի սերմանել. և ունիմք յոյս 'ի դարձմանն մերում յեկեղեցի քո սբ՝ գալ ընծութք և բերկրութք բարձեալ 'ի մջ ուսոց մերոց զորայս հնազանդելոյն եկեղեցւոյ քում. ո՜վ մարգարէն դաւիթ կանխաձայնեալ ասէր, երթալով երթային, և լային, որք բարձեալ տանէին զսերմանս իւրեանց: Գալով եկեսցեն, և ընծայեսցեն՝ որոց առեալ բերցեն զորայս իւրեանց: Նա արդ՝ մաղթանօք մօր քոյ ամենօրհնեալ կուսին մարիամու, և սբյն գրիգորի լուսաւորչին մերոյ հայցեմք 'ի քէն տր, տալ ազգին մերում հայկազնի զզջումն և ապաշխարութի, և յոյս, ով ետուր ազգին իսրայէլի 'ի ժամանկս

զօրաբաբելն , որք բարձին
զմանկունս իւրեանց 'ի վ̅ր
ուսոց իւրեանց , և դիմեցին
յերուսաղէմ. ո՞վ զի ը̅ս̅տ Նմին
և ազգ մեր բառնալով ըզ-
մանկունս եկեղեցւոյ քո՝ դի-
մեսցէ ջերմեռանդն սիրով 'ի
կաթողիկէ եկեղեցին քո հռո-
մէական , զի և ս̅ր̅բ եկեղե-
ցին կաթողիկէ տեսեալ բեր
կրեսցի , և լուեալ զձայն
մարգարէին ուրախասցի ընդ
երուսաղեմի , ընդ որ ասաց՝
թէ ուրախ լեր երուսաղէմ.
այսինքն ո՛վ ս̅ր̅բ կաթողիկէ
եկեղեցի , զի ահաւասիկ որ-
դիք քո գան ժողովեալ յար-
ևելից, իբր թէ յերկրէն հայ-
աստանեայց . և արժանա-
ցո՛ շնորհիւ քով զամենեսեան
որք ցրուեալք են 'ի հօտէ
քումմէ ժողովել 'ի մի , և դի-
մել

մել առ մայրն գթած՝ 'ի
սբ յաթոռն պետրոսի. զի և
մայրն ամենեցուն սբ եկեղե-
ցին ընդունելով զամենեսեան
'ի ծոց իւր՝ պահեսցէ 'ի մի,
ոպ և դու մի ես ընդ հօր
քում՝, և ըն բղխեցելոյն 'ի
քէն հոգւոյն սբյ յանզրաւ
յաւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն։

Ձայն ձեռայլն տո՛ւր առ հոգին հառաչարէն :

Որդեա՛կ՝ ես որ ը̃ունօղ էի աղօթից ամենեցուն, յաղօթս կայի ը̃ մարմնոյ 'ի լեառն ձիթենեաց առ Հայր իմ՝ երկնաւո՛ր. զի թէ հնար իցէ, անցցէ բաժակն այն յինէն: և թէպէտ ուրախանային ինև հրեշտակք և մարդիկք, բայց ես տրտմեցայ մարմնով վս̃ քոյ. և ես որ զօրացուցիչն էի երկնաւորաց, և երկրաւորաց, զօրացայ մարմնով 'ի հրեշտակաց. և որ բարձօղ էի քրտանց ևերկիւղից, քրտամբ քրտնեցայ մարմնով վս̃ առաւել երկիւղի տանջանաց: քանզի իբրև բդ կայլակս արեան հոսեցան քր-

տուն-

տունքն 'ի մարմնոյ իմմէ։ և
զայս ամ՝ կրեցի վն փրկութե-
քոյ։ և դու զի՞նչ տալոց ես
ինձ փոխանակ այսմ՝ ամե-
նայնի։

Ձայն հոգւոյն համապարտի ա-
ծնողին տն։

Ո՜վ կեանք և իմաստութի՛ւն
Հօր Յս, Ճանապարհ ա-
մենայն մոլորելոց. զի՞նչ է
մարդ՝ զի յիշես դու զնա.
կամ՝ որդի մարդոյ, թէ հա-
մարիցիս ինչ զնա, և խնդրի-
ցես ինչ 'ի նմանէ, որ ոչ զօրէ
կանգնիլ առանց քեզ. բայց
գթութի՛ւն քո ոչ դադարի խն-
դրել զմոլորեալս՝ յուղղել 'ի
փրկութի՛ւն. ուստի խնդրես 'ի
մէնջ զաղօթս, և զպաղա-
տանս, որով կարասցուք լի-
նիլ

նիւ ընդունանիք շնորհացքոց
և քո պարգևեալ շնորհիւդ
վճարեսցուք զպարտիս մեր։
Այլ խնդրեմք ՚ի տ̅ն̅է̅դ մեր-
մէ, տալ մեզ յօգնութիւ զհո
գւոյ սբ̅ յաղօթս մեր. վ̅ս զի
ոչ կարեմք զօրութ̅բ մերով
կալ յաղօթս ը̅ս հաճոյիցքոյ,
եթէ ոչ հոգին սբ̅ ՚ի թի-
կունս հասանիցի տկարութե
մերում տալով մեզ զզօրութի։
նմին իբրև հայցեմ ՚ի քէն մաղ-
թանօք մօր քոյ ամենօրհնեալ
կուսին մարիամու՝ տալ ինձ
անարժանիս զշնորհ քո սբ̅,
զի ազատ լիցի իղձն իմ յա̅մ
ժամանակաւոր և անցաւոր
իրաց, և ուղղեսցին միտք իմ
՚ի ճանապարհս ճշմարտութե
քոյ, և սովաւ ժամանել կա
րասցից առ քեզ. վ̅ս զի ՚ի
քեզ յուսամ. և զքեզ խն-
դրեմ.

դրեմ։ որովհետև բաց 'ի քէն
ոչ զոք ունիմ ինձ կենսա_
տու. քանզի դու միայն կա
մեցար զկեալն իմ, վա՛յ արա՛,
զի կամք իմ միշտ զհետ կա_
մաց քոց երթիցէ. մի՛ դուցէ
առնիցեմ ինչ ընդ կամաց մար_
մնոյ իմոյ։ քանզի ընդ կամաց
մարմնոյ իմոյ գնալն մա՛հ է
ինձ ստոյգ. իսկ կամք քո է
միայն կեանք ինձ, և լոյս
հոգւոյ իմոյ։ Որով՝ ո՛պ դու
յաղօթս քո ասացեր առ Հայր.
ո՛չ ո՛պ ես կամիմ, այլ ո՛պ դու.
այսպէս և ես պաղատանօք
ասեմ առ քեզ՝ Տ՛ր իմ, մի՛
լիցի ինչ բնաւ՝ թէ՛ հոգևոր,
և թէ մարմնաւոր, ո՛պ ես
կամիմ. քանզի կամք իմ հողմ
է անկայուն, այլ միշտ եղի_
ցի կամք քո, որ է կեանք
հաստատուն։ Նու փոխանակ

տրա_

տրտմութե՛ , և տխրութե՛ քոյ, շնորհիւ քում կամիմ՝ 'ի քեզ միշտ ցնծալ, և 'ի յիս և յաշխարհի տխրիլ, քզի յուսացեալ 'ի քեզ և 'ի գթութի քո բերկրիմ, զ̃ի սաղմոսին՝ որ ասէ. ուրախ լիցին ամենեքեան, որք յուսացեալ են 'ի քեզ: վ̃յ յաւիտեան ցնծասցեն 'ի քեզ տ̃ր յ̃ս. զի խոստացար բնակիլ 'ի մեզ, և յուսամ՝ շնորհիւ քում բնակարան լինիլ քեզ, և տրտմեալ ցաւիմ՝ նկատելով 'ի թշուառութի՛ս իմ և 'ի յունայնութի աշխարհիս, զի զզուելի են ինձ մարմին և աշխարհ, 'ի նկատելն իմ՝ յերկնայինս, և դու միշտ քաղցր և ցնծութի հոգւոյս լեր փոխանակ տկարանալոյս և երկիւղիս և քրտանցս, որք իբրև զկայլակս արեան

հո_

հօսեցան, շնորհիւ քում խոս-
տովանիմ զտկարութիւն իմ,
և ունայնացուցանեմ զիս մին
չև 'ի խոնարհութ՟ի նուաստու-
թ՟ե իմոյ, և խնդրեմ զեր-
կիւղ քո բևեռել 'ի սրտի ի-
մում, որ՟պ զի միշտ զարդար
դատաստանն քո յիշելով, զա
հի հարեալ դողացայց յահէ
քումմէ: Դարձեալ և վ՟ս սի՟յ
երկիւղի քոյ՝ զի մի գուցէ
անջատեցայց 'ի սիրոյ քում-
մէ՝ խնդրեմ տագնապիւ, որ՟պ
զի յերկիւղէ քումմէ յղաց-
եալ երկնեցից և ծնայց ըզ-
հոգի փրկութ՟ե, աշխատե-
լով միշտ 'ի փառս քո և 'ի
յօգուտ ընկերաց իմոց, այն
չափ, որչափ առեալ իցեմ 'ի
քէն զզօրութ՟ի. և շնորհիւ
քով կատարեցից զկեանս իմ
միշտ 'ի Ջանս հոգևորս, քա՟ն

զի

զի որոց ոչ է փոյթ և ջան
ա հոգևորս, ոչ է հնար նմ
ստանալ զքեզ լիանձս, կամ
մասնակցել փառաց քոց։ Այլ
ջանայցես 'ի սոյն որքան կա-
րայցես օգնականութե շնոր-
հաց քոց, տր իմ և օգնա-
կան յաւետ։

Զայն ջերմայէն ջան առ հոգի հա-
ւատարիմ։

Որդեակ. այժմ բարւոք
մտադիւրութե խորհ-
եալ զիմ տանջանս իմ, և տես
թէ որպէս արարին հրեայքն
զսկիզբն տանջանաց իմոց,
քզի ես որ էի ներող մեղաց
նց, և մի նոյին փրկութե
մարմնացեալ, նք 'ի գիշերի
ելին ըմբռնել զիս սրօք և
բրօք, իբրև 'ի վր աւազակի
ելեալ

ելեալ. և աշակերտն իմ՝ յու-
դա համբուրելով զձեռս իմ,
և ասելով ողջ լեր վարդապետ
՚ի մահ մատնեաց զիս, և ըղ
ձեռս իմ, որք արարին զեր-
կինս և զերկիր, նք̃ կապեցին
յետս: և դու փոխանակ սց̃
զի՞նչ տուեալ ես ինձ:

Ձայն հոգւոյն հաւատարմի առ,
տն̃ Յիսուսին:

Տր̃ իմ զինչ այլ ինչ պա-
տասխանի առնել կա-
րեմ վս̃ տմ̃ տանջանաց քոց,
զորս վս̃ իմ կրեցեր, բայց է
թէ սկզբնաւորեցից միշտ ՚ի
յիս զչարչարանս, և զխաչն
քո, վս̃ սիրոյ քոյոյ սբ̃յ. և
փոխանակ այսմ, զի զքեզ ի-
բրև զգող ըմբռնեցին, կա-
միմ և յօժարիմ՝ շնորհիւ քով
իբրև

Երբև զգօյշ համարիլ, և ե-
րևիլ առաջի ո՛մ մարդկան վ՟
ճշմարտութե՟ ճանապարհի քոյ,
և վ՟ այսմ զի համբերելով
'ի մահ վարեցար յաղագս իմ,
յանձն առնում վ՟ սիրոյ քոյ,
զի թէ ո՛մ բարեկամք իմ
դարձցին ինձ 'ի թշնամութի՟,
և վարիցեն զիս 'ի մահ, ոչ
զայրացայց ընդդէմ նո՟ց շնոր
հիւ քոյ: և ո՟ր դու կապե-
ցար ձեռօք, հայցեմ 'ի քէն
կապել զձեռս իմ երկիւղիւ
քով սրբով, զի մի արձակես-
ցի 'ի գործել չար: և դար-
ձեալ կապեմ զիս 'ի սէր քո,
ո՟ր կապեցար դու վ՟ սիրոյն
իմոյ, և արձակեմ զսիրտս
'ի կապանաց երկրային սիրոյ,
քանզի որ կամի 'ի սէր քո կա
պիլ հոգւով, պարտի արձա-
կել զինքն ի նկատելս յա՟մ ա-
խար.

խարհային անցաւոր զգալի իրաց սիրոյ ։

Ձայն քրիստոսին յս̄ի առ հոգէ հաւատարիմ ։

Որդեակ, ես որ էի դատաւոր արդար ամ̄ աշխարհի, վ̄ս ազատելոյ զքեզ 'ի դատապարտութ̄է, կացի յատենի անիրաւ դատաւորաց ։ քանզի երբ կալան զիս, նախ՝ տարան կայուցին առաջի Աննայ քահանայապետին մինչ էր գիշեր, և դատեցին զիս զուր ամբաստանութ̄ե, և սուտ վկայիւք ։ և երբ ես զուգլուխ պատասխանի ետու, հարին զծնօտս իմ, և զերեսս ապտակօք, և անտի առեալ տարան զիս առ կայիափա, և նա ևս դատա-

պար-

պարտեայց զխս ՚ի տարապարտուց իբրև մահապարտ ։ և դու փոխանակ այսմ զինչ հատուցանելոց ես ինձ , տուր պատասխանի ։

Ձայն հոգւոյն հաստատելոյ առ Յս̃ փեսայն ։

ՏՐ̃ իմ, զինչ կարեմ առ այդ պատասխանել. եթէ ոչ միայն զայս ողբերգական ձայնիւ, ո̃ր իմ ո̃ր մեղայ , ո̃ր իմ ողորմեա ինձ ողորմութե̃դ քո մեծաւ , և գթա յիս ՚ի պարտականս. քանզի թէև բիւր անգամ մեռայց վն̃ քո , ոչ կարեմ վճարել զայն ապտակն միայն , զոր ՚ի մաքրափայլ ծնոտ քո ընկալար , և զի՞նչ կարեմ ես բիւրից բիւրոց՝ պարտականս

կամս կալ առաջի քոյ․ սա֊
կայն քոյին շնորհին և կա֊
րողութե՟ նուիրեմ զանձն իմ
՚ի յաւիտեան արդարութե՟ն դա
տաստանի քոյ, և ասեմ զայս։
Տ՟ր իմ, եթէ կամք իցեն քեզ
արկանել զիս ՚ի գեհեան, ե֊
ղիցին կամք քո․ և եթէ կա
միցիս հանել զիս անտի, նմա
նապէս եղիցին կամք քո․ ե֊
թէ տայցես ինձ աստ յոր֊
քան կենդանի եմ զսուգ ան
մխիթար, եղիցին կամք քո․
և եթէ տայցես զմխիթարու
թի՛, եղիցին կամք քո․ և ե
թէ ոչ կամիցիս ինձ հանդ֊
չիլ աստ, և ՚ի հանդերձեալն
նոյնպէս, եղիցին կամք քո։
քանզի ես լցեալս մեղօք, ոչ
եմ արժանի ընաւ երբէք
մխիթարութե՟դ քում․ որով֊
հետև դու տ՟ր իմ գոլով վ՟

սի֊

սիրոյն իմոյ տարար այնքան նախատանաց. և ես հողս և մոխիրս, զիա՞րդ կարեմ յետ այսորիկ խնդրել 'ի քէն փառս, կամ՝ զմխիթարութիւն: մի՛ ով կեանք իմ յս͞, միայնակ տենչալի հոգւոյ իմոյ, վասն սիրոյ քոյ պատուհականի հրաժարիմ՝ կամաւորութ͞բ յա͞մ մխիթարութ͞եց՝ թէ 'ի մարմնականաց, որք ժամանակաւորք են, թէ 'ի հոգեկանաց՝ որք մշտնջենաւորք են: քանզի որ կամի կատարեալ սիրող քո լինել, պարտ է նմա վ͞ն սիրոյ քոյ ո՛չ ըղձալ մխիթարութ͞ե ինչ անձին իւրոյ բաց 'ի քէն:

Ձայն Փեսային Յսի առ հոգին հա-
ւատարիմ։

Որդեակ՝ պարտ է քեզ և
զայս խորհիլ և գիտել,
զի ՚ի տանէն կայիափայ տա-
րան զիս կապեալ առ պիղա-
տոս. և նա ևս փորձելով
դատեաց զիս, և մեծաբա-
նեցաւ որդն ՚ի վ՛ր իմ, ասե-
լով ցիս, թէ իշխանութի ու-
նիմ հանել զքեզ ՚ի խաչ. և
իշխանութի ունիմ արձակել
զքեզ. և ես տանին զիս առ
հերովդէս, և նա հարց փորձ
արար զիս բազում բանիւք,
և ապա այսպէս արարեալ,
էարկ զինև հանդերձս սպի-
տակս, և այնպէս նախատա-
նօք առաքեաց զիս անդրէն
առ պիղատոս։ Նաև զբազում

տանջանս կրէի եւս զճանա-
պարհայն 'ի բազմութէ անտի
ամբոխին, որք տանէին զիս
այսր եւ անդր առ 'ի դատա-
պարտել, եւ հարկանէին զիս
'իճանապարհին եւ ձգէին յեր-
կիր։ Եւ դու փոխանակ այսմ՝
զինչ հատուցանես ինձ։

Ձայն հոգւոյն հանապազորդ առ քն
ճչելոյն։

Տէր իմ, ահաւասիկ եւս աղ-
քատս եւ մերկս յամ
առաքինութեանց՝ հիացեալ կամ
ընդ հրաշալի համբերութէ քո,
եւ խորհիմ զի չի՞ք այլ ոք ի-
բրեւ զքեզ փոյթ հոգածու,
եւ ջանացող մն փրկութն ի-
մոյ։ Եւ տեսեալ զբազում
նախատինս եւ զչարչարանս
քո սաստիկս, պակնում եւ
սոս-

տուկամ թէ զիմ՞րդ՝ կամ զինչ
պարտ է ինձ առնել փոխա-
նակ այսոցիկ փրկչիդ իմում:
և կամ ո՞չ կալոց եմ առա-
ջի քոյ ես թափուրս յամ բար-
եաց: Նա արդ՝ չունիմ ես զայլ
ինչ, որ փրկեսցէ զիս 'ի չա-
րաչար պարտականն մնալոյ
այսոցիկ ամենեցուն, բաց 'ի
քէն տէ՞ր. զի դու տայցես ինձ
զշնորհս քո սբ, որով և ես
մն սիրոյ քոյ եթէ մատնե-
ցայց յամ ժամ առաջի դա-
տաւորաց, սիրով և համբե-
րութբ տարայց տմն. և ե-
թէ յամ րոպէի լցայց նախա
տանօք և ծաղու մն ճշմար-
տութե քոյ, յօժարութբ համ
բերից, և զայն միայնակ հա
մարեցայց ինձ կեանք և ար
քայութի: Որ անպի եթէ ոք
բարուոք ճանաչեսցէ զցաւս

և զնախախնամութիւնս, զորս կրէյեր
դու յ͞ս. ք͞ս փրկիչ և տ͞ր մ͞ր,
ոչ կարէ զայլ ինչ խնդրել
կեանք և խնդութիւն անձին
իւրում, բաց 'ի ցաւոց քոց և
'ի նախատանաց, որք եթէ
մեզ սիրոյ քոյ պատահեսցին,
տ͞ր՝ յօժարութ͞բ յանձն առ-
եալ լիցին։

Ձայն փեսային ԺԷ առ Հոգի Հա-
ւատարիմ։

Որդեակ, պարտ է քեզ և
զայս գիտել, զի երբ
տարան կալուցին զիս դար
ձեալ առաջի պիղատոսի, մ͞ծիւ
հաստատ 'ի վ͞ր իմ՝ մահու և
զգող և զաւազակ բարաբ-
բայն, որ և իսկ էր մար-
դասպան, լաւ համարեցան
քան զիս, և զնա խնդրեցին
ար-

արձակել՝ և զիս 'ի խաչ հա-
նել. և յայնժամ պիղատոս
ևս հրաման ետ զան հար-
կանել ինձ: Նա առեալ զիս
անօրինաց՝ կապեցին մերկ 'ի
սիւնն, և առեալ 'ի ձեռս իւր-
եանց զաւելս փշալից, և զմտ
րակ երկաթի խայթոցիւք լի,
ձաղկեցին զիս նոքօք, որով'ի բա
ըր մարմնոյ իմմէ արիւնյոր
դառատ հոսեցաւ. մ̃ զի ա̃մ
փուշք յատուկ աղբիւր ար-
եան բղխեցուցին 'ի մարմնոյ
իմմէ: Նա դու մ̃ այսմ ա̃մի
զինչ կամիս տալ ինձ տրի-
տուր:

Ձայն հոգւոյն հաստատութեան առ յս փեսայն ։

Տէր իմ յս՝ կեանք իմ և կենդանութիւն · ահաւասիկ կամ առաջի քո իբրև զհատ մի մանանխոյ , և դու տր և արարիչ ամի , որ և անչափ ես ըստ մծութեդ · և ես նանիրս զինչ ունիմ առնել բայց եթէ շնորհիւ քով յօժարեցայց վատթար զիս համարիլ քան զամ վատթարս որք գտցին յշխի · և ծաղրեալ եղէց վս քո ամ մարդկան աշխարհի · և որպ դու կապեցար 'ի սիւնն և ձաղկեցար , նոյնպէս և՛ ես շնորհիւ քով կապեցայց 'ի սէր քո և ոչ մեկնեցայց 'ի քէն · թէ և ամ աշխարհ ձաղկօղ

և

և հարկանող ինձ լինիցի․ և ո՜չ աւելն այն փշալից զքան զի՜մ արարածս պատուական մարմին քո խոցոտեաց, նոյնպէս և գլխ ևս վն՟ սիրոյ քոյ բոլոր Ցօ իբր փշալից խայթոցիւք խոցոտեցաւ բանիւք, ո՜չ զի և ես բացեալ զբերան իմ արբեից յարենէ աղբերայց մարմնոյ քո․ քանզի որ կամի արժանանալ ըմպել զամենայն արիւն քո, պարտի միշտ խոցոտել զանձըն իւր, յօժարութ՟բ լսելով զնախատինս վն՟ քոյ 'ի փշալից և 'ի ցաւալից աշխարհի աստ ։

Ձայն ձեռայէն ԺԷ առ Հոգին հատապարէն:

Որդեա՞կ խորհեա՛ց և մտածեա՛ մեծաւ խոհեմութբ և զայսոսիկ, զի յորժամ ըզգեցուցին ինձ զհանդերձ կարմիր և ծիրանի 'ի կատականս՝ ծաղր արարին զիս իբրև զսուտ թագաւոր. և ետուն 'ի ձեռս իմ՝ զեղէգն ո՞չ զգաւազան թագաւորի. և սկսան այսպն առնելով երկիրպագանել ինձ և ասել, ո՛ղջ լեր թագաւոր հրէից. և առեա՟լ զեղէգն 'ի ձեռաց իմոց հարկանէին և ծեծէին զիս նովաւ. և այնպէս զճշմարիտ թագաւորութի՟ն իմ սուտ համարելով՝ ծաղր առնէին զիս: Որպէս և յառաջագոյն

մինչ

մինչդեռ զիս 'ի տան քահա-
նայապետին ունէին, ձորձ ըղ-
գլխով իմով արկեալ կափէին
զիս իբրև զսուտ մարգարէ,
որ ա՟մ մարգարէից շնորհա-
տուն էի, և ասէին՝ մարգա-
րէացիր մեզ ք՟դ՝ ով էր այն,
որ էհարն զքեզ. և ես լուռ
կայի առաջի նց՟. Արդ դու
փոխանակ նց՟ զի՞նչ տալոց ես
ինձ։

Ձայն հոգւոյն համբարձարին առա-
ջ՟ն Տէառն։

Տէր իմ և ա՟ծ իմ, թագա-
ւոր իմ և ստեղծող իմ
յս՟ քս՟՝ շնորհատու ա՟մ մար-
գարէից, խոստովանիմ զքեզ
գործակցութ թագաւոր 'ի վե՟ր
իմ, և զա՟մ թագաւորուն մե-
ղայ՝ և սատանայի 'ի բաց
կա-

վարեցից յանձնէ իմմէ զղջ-
մամբ. և ապաշխարութբ ։ այլ
և շնորհիւ քով մատուցանեմ
խոնարհութբ զսէր սրտին
իմոյ 'ի ձեռս քո . և փառա
ւորեմ զանմահ թագաւորու
թեն քո ։ Դու ո՛վ դու վն իմ
եղեգամբ ձաղկեցար, ես ևս
վն սիրոյ քո զունայնութի
իմ յամ բարեաց յիշելով ձաղ
կեցայց 'ի խղճէ մտաց իմոց,
զի մի երբէք լիցի ինձ փքա
նալ ։ Դու ո՛վ դու որ ճշմա-
րիտ շնորհատու մարգարէ-
ից էիր՝ վն մեղաց իմոց, ի-
բրև զսուտ մարգարէ ծա-
ղերբ և գանիւ լցար . ես ևս
շնորհիւ քով յանձն առնում
վն քոյ սուտ համարիլ 'ի մարդ-
կանէ միշտ քանիցս անգամ
դիպեսցի ինձ այս , քանզի
որ ծառայէ քեզ ճշմարտու-
թբ ,

թիւ, պարտ է նմա համբե_
րել յօժարութիւ, երբ համա
րեսցի սուտ 'ի մարդկանէ, և
'ի լեզուաց մարդկան չարա_
բանութիւ ձաղկեսցի։

Զայն քրիստոնէին զոր առ հոգին հա_
տուցանէ։

Որդեա՞կ, ես որ թգաւորե_
րանոյ իմոյ զլոյս աչաց
եսու 'ի ծնէ կուրին, վ.քոյ
զթուք ընկալայ 'ի լուսափայլ
յերեսս իմ. և ապա խորհ_
եաց և զայս, զի և 'ի գլուխ
իմ զփշեղէն պսակ ընկալայ
փոխկ փառաւորութեց անձառ
անհաս և անհուն պսակին
իմոյ թագաւորութե. զի ես
որ և ըն մարդկային բնու_
թես էի թագաւոր, պսակն
իմ անհուն բնութեն ածու_
թե

թէ իմոյ էր • բայց վ՜ս սիրոյ
քոյ, և վ՜ս զփուշ անիծից քոյ
բառնալոյ, փշալից պսակ ըն
կալայ 'ի մերկ գլուխ մար-
մնոյ իմոյ • և նովին պսակաւ
հանեին զիս արտաքս՝ երբ 'ի
գլխոյ իմմէ արիւն յորդա-
ւատ հոսէր, և տարան զիս
'ի խաչ հանել, և ես ինքնին
բարձեալ 'ի վ՜ր ուսոյն իմոյ
զխաչն ծանրագոյն՝ ելի 'ի գող
գոթայ զի թեթևացուցից
զծանրութ՜ի մեղաց քոց։ Իսկ
դու փոխանակ այսմ ամենայնի զինչ
հատուցեալ ես։

Ձայն հոգւոյն հաստատարմի առ Տէ
առյն գծ ։

Տր իմ լուսատու սքանչելապէս ամի, լոյս տուր աչաց իմոց՝ զի մի՛ երբէք ննջեցից 'ի մահ, զի լուսով քո տեսից զլոյս Ճշմարտութեն քո, և յանձն առից յօժարութբ թքանիլ յամ ստեղծուածոց . քանզի թէ բարւոք նկատեցից և ուղղութբ հայեցայց յիս, Ճշմարտութբ ծանեայց զիս թէ եմ՝ միշտ արժանի նախատանաց՝ և թքալից լինելոյ յամ՝ ստեղծուածոց . քանզի զինչ զարմանք են նախատինք, և թուք յերես ծառային, երբ երեսք տն նր լցեալ իցեն թքովն նախատանաց վն նր ։ Այլ. փոխանակ

է G միշէ-

փշեղէն պսակին քո խնդրեմ
'ի քէն տալ ինձ զջերմեռանդ-
բորբոքումն սիրոյ առ քեզ, զի
ոչ փուշն կարի բորբոքել ըզ
հուրն, այսպէս և ես հայե
ցեալ 'ի պսակն քո փշեղէն՝
բորբոքեսցի հուր սիրոյն ի-
մոյ և ջերմեռանդասցի հա-
նապազօր. վ՟ զի դու արկեր
զհուր սիրոյ քո յերկիր, և
զփշեղէն պսակդ բորբոքե-
ցուցիչ նմին եդուր՝ զի մի՟
առաքինասէր ոք թուլասցի
'ի սիրոյ քումմէ: Իսկ փոխա-
նակ բառնալոյն քո զխաչն
ծանրագոյն, տո՛ւր ինձ զի
բորբոքել սիրով զա՟մ՝ զխաչս
և զչարչարանս, որք վ՟ քո
պատահեսցին, բարձից սի-
րով, և վ՟ առաւել սիրոյն
քո թեթև թուեսցի ինձ այն
ա՟մ, թէև ծանրագոյն իցեն.
քան-

քանզի դու իսկ ասացեր, Թէ
լուծ իմ քաղցր է, և բեռն
իմ փոքրոգի, որ է խաչն.
վասն զի որ սաստիկ սիրով
սիրէ զքեզ տէ՞ր իմ Յս՟ Քս՟
քաղցր և տենչալի, նմա վա
սըն սիրոյ քո պատահեալ՝
զիարդ և իցէ խաչ՝ ոչ թուի
կարի ծանր և դժուարին.
վասն զի հզօր է սէրն
քան զմահ և քան
զա՟մ տանջանս:

Ձայն ծեռայէն ժ̃է առ հոգէ հա
տապարէմ։

Որդեակ. ես տեսացի աշա
կերտաց իմոց, թէ ա-
հաւասիկ եկն ժամ զի փա-
ռաւորեսցի որդի մարդոյ.
և փառք իմ էր այն, զի մեր
կացեալ մարմնով բևեռեցայ
'ի մ̃ն խաչին, և նախ քան
զբևեռելն իմ ետուն ինձ ըմ
պել զդառնաբերոյ լեղի, և
յետոյ բևեռեալ 'ի խաչ սաս-
տիկ ցաւօք, բարձրացուցայ
'ի նշաւակ տեսողաց: Բայց
ես յայսմ ա̃մի ը̃ մարդկային
բնութենս աղօթէի առ հայր
ուժգին գոչմամբ և արտա-
սուաթոր աչօք. և ասէի, ա̃ծ
իմ ա̃ծ իմ ը̃էր թողեր զիս:
և 'ի տեսանելն զիս տարբերայ

յայս

յայտպիսի և յայսչափ դառ-
նակակիծ և նախատալից տան-
ջանս, չհանդուրժեալ խռո-
վեցան․ արեգակն և լուսինն
և աստեղք երկնից խաւարե-
ցան․ վէմք պատառեցան․ և
գերեզմանք բացան ։ զի սո-
քա թէպէտ և էին անբան և
անզգայ, բայց ըստ կարի և
ըստ կերպի բնութեան իւրեանց
զգածեալ վշտակից եղեն ինձ․
Իսկ հրեշտակքն և այլ անզեղջ
փառաւորէր մարդիկ աշխար-
հիս այսորիկ ոչ կակղացան ՚ի
խստութէ, և այժմ՝ իսկ ծա-
նուցեն զայս ամ անցս իմ,
ոչ կակղանան ՚ի խստասրտու-
թէ, և ոչ ՚ի բաց թողուն
զսուտ պայծառութի փա-
ռաց իւրեանց և զանձնասի-
րութի, թէպէտ և յանուամ
աւուր առաջի աչաց իւրեանց

 տե-

տեսանեն զիս 'ի չարչարանս և 'ի մահ՝ պատկերօք տան-ջանաց և խաչելին իմոյ: Եւ դու փոխանակ այսմ՝ զի՞նչ հատուցեալ ես ինձ:

Ձայն հոգւոյն հաւատարմի առ Տէ-րայն Յ՟ս:

Տէր իմ՝ հայելի ճշմար-տութե՟ և ուսուցիչ իմաստութե՟, տուր ինձ ըզ-շնորհս քո սբ՟ վ՟ն անճառ գթու-թե՟ մարդասիրութե՟ քոյ, զի ոչ՟ դու միայն զխաչն համ-բեցար քեզ փառք, ես ևս զնոյն միայն համարեցայց ինձ փառք. քանզի անտանելի անզգամութի՟ է ինձ որդնա-հանգոյն ստեղծուածոյս, ոչ համարել զխաչն և զնախա-տինսն ինձ փառս, երբ դու

տ՟րդ

մրդ. ած՛ փառաց ասասցեր՝ և
արարեր՝ միայն զխաչն և զնա-
խատինս քեզ փառք: Նաև փո-
խանակ մերկ բևեռելոյն քոյ
'ի խաչին , տուր ինձ մերկա-
նալ յամ՛ փառաց և 'ի հան-
գստութեց աշխարհիս, և մեր
կութե՛ հետևօղ լինիլ մեր-
կացելոյ անդ. իմոյ յիքեն յամ
սրտէ սիրելւոյ: Նաև որպ դու
արտասուօք աղօթեցեր առ
հայր , տուր և ինձ 'ի ժամ
աղօթից և մտածութե չար-
չարանաց քոց հեղուլ զար-
տասուս . և մի թողուր զիս
'ի ձեռաց քոց 'ի վիշտս իմ ,
զի մի գուցէ 'ի բաց կացից
և վերջացայց 'ի սիրելոյ ըզ-
քեզ , որպ ոչ եթող ածային
բնութի քո՝ զբնութին մարդ-
կային 'ի վր խաչին , թէպէտ
և ազատ էր ածային բնու-

թ՟իգ 'ի չարչարանաց և 'ի ցաւ-
ւոց ։ ո՟վ և անհնարին է ա՟ծ-
ային բնութեդ չարչարիլ ։ սա-
կայն ճշմարտա՟պս չարչարե-
ցար մարդկային բնութեդ ։
Եւ ո՟վ ոչ թողեր զմարդկայ-
ին բնութիդ որոշիլ յա՟ծայ-
ին բնութեդ , այսպէս տո՛ւր
ինձ , զի որչափ և ծանր չար-
չարանս կրեցից , և տագնա-
պեցայց հոգւով և մարմնով ,
ո՛չ մեկնեցայց 'ի քաղցր սի-
րոյ քումմէ ։ Եւ ո՟վ լուսա-
ւորք տեսեալ զքեզ 'ի ցաւս
կսկծագինս՝ խաւարեցան 'ի
լուսոյ իւրեանց, այսպէս տուր
և ինձ, զի միշտ նկատելով
զցաւս և զչարչարանս քո՝ հրա
ժարեցայց յա՟մ փառաց և 'ի
մխիթարութ՟եց ։ Վ՟անզի որ
նկատողն է ցաւոց՝ և չար-
չարանաց քոց , պարտի ամ-

փոխել զանձն յամ՝ փառաց
և 'ի մխիթարութեանց :

Ձայն քնարային Սրտին՝ առ Հոգին հաստատաբերն :

Որդեակ, զայս ես մտա_
ծել պարտիս, քանզի
մինչ 'ի խաչին ծարաւեցայ
մարմնով իմով, և խնդրեցի
զջուր 'ի նոցանէ, որոց հարցն
'ի վիմէն տուեալ էի զջուր,
և զանմահութեան ջուրն ես
խոստացեալ էի նց, նք փո_
խանակ ջրոյն, քացախ ը լեղ_
ւոյ խառնեալ մատուցին 'ի
բերան իմ, և անցանօղքն
զինև՝ շարժեալ զգլուխս իւր_
եանց հայհոյէին զիս . այլև
ը իս 'ի խաչ ելեալ ձախա_
կողմեան աւազակն հայհոյէր
զիս . զոր սերովբէքն ահի՛

սարսեալ օրհնէին. և դար_
ձեալ՝ ես որ ը̄ հօր միէի ա̄ծ_
ութե̄ իմով, ը̄ անօրէնս հա
մարեցայ 'ի խաչ ելանելովս
ը̄ աւազակաց. և 'ի վե̄ր այս
ա̄մ՝ ցաւոցս ունէի ես զայլ_
ցաւ մի ծանրագոյն, որոյ հան
գոյն ոչ երբէք եղեալ է ու_
մեք ցաւ: Քանզի ամէնօրհ
նեալ մայրն իմ հանդէպ ա_
չաց իմոց ողբայր և կոծէր
զանձն անպատմելի տրտմու_
թե̄'ի տեսանելն իւր զիս յայն
ողորմ տանջանս և 'ի ցաւս.
և ցաւէր մաքրագոյն գորո_
վալից սրտի՛ն իւրով այնքան,
որքան ցաւէր բոլոր մարմին
իմ. և ես տեսեալ զայնչափ
ցաւն 'ի սրտի ամենամաքուր
մօրն իմոյ, կրկնիւր ցաւն 'ի
վե̄ր իմ. քանզի զա̄մ՝ բևեռսն
զկսկիծս և զցաւս զոր 'ի
մար_

մտրմնի խմռւմկրէի, տեսա_
նէի 'ի նորին սրտի բովան_
դակ բնակեալ. և յայսմա_
նէ կսկիծ ցաւոց իմոց լինէր
բազմապատիկ. զի ոպ̃ նա վ̃ն
առաւել սիրելոյն զիս՝ ինք_
եան համարէր զցաւս իմ և
տանջիւր սրտիւ, այսպէս և
ես վ̃ն առաւել սիրելոյս զնա՝
զնորին ցաւն և զկսկիծն սր
տին՝ ինձ համարեալ ցաւակ
ցէի։ Նաւ այնչափ առաւելոյր
ցաւն 'ի վ̃ր իմ, մինչև համ_
գոյն նմին ոչ կարէ լինել ու_
մեք 'ի վ̃ր երկրի։ վ̃ն հոգ_
ւոյն սրբոյ մարգարէն երե_
միա 'ի յողբսն իւր ասաց 'ի
դէմս իմ՝ վ̃ն այսմ ցաւոյս։
Զեզ ասեմ ձեզ ասեմ անցա
ւորք ճանապարհաց՝ դարձա_
րուք հայեցարուք և տեսէք՝
եթէ իցէն երբէք ցաւք ն̃մ

ցաւոցս լեալ՝ որք 'ի վ͞ր իմ հասեն։ Իբր Թէ ասիցէ, ո՞վ որք անցանէք 'ի ճանապարհ ձիս ; դարձուցէք զմիտս ձեր 'ի ցաւս իմ վ͞ս կսկծանաց մօր իմոյ ։ Իսկ փոխանակ այսմ ա͞մի զի՞նչ տալոց ես ինձ, տու՛ր պատասխանի ։

Ձայն հոգւոյն հաւատարմի՝ առ փեսայն Ք͞ս ։

Տ͞Ր իմ, զի՞արդ կարեմ ես այլեւս մնալ կենդանի, եւ կամ ո՞րպ կարեմ կալ առաջի քո, որովհետեւ դու եւ մայր քո զայսպիսի անտանելի տանջանս կրեալ էք վ͞ս իմ․ եւ ես մինչեւ ցարդ չեւ եւս զոյգն ցաւոց համբերեալ եմ՝ վ͞ս սիրոյ ձերոյ ։ սակայն յուսացեալ 'ի բարեգութ մօր

քոյ միջնորդութի՛ն, և 'ի բա
զումողորմ մարդասիրութե՛ն
քո, խնդրեմ զնպաստութի
'ի քէն բարեխօսութեամբ նորա,
և առ 'ի քէն ընկալեալ նպաստ
ութեամբ՝ յանձն առնում սի-
րով համբերել յայսմ հեւտէ
ամ հայհոյութեց նց, որք
արտաքոյ ճշմարտութե քոյ
եղեալ հայհոյիչեն զիս. և
համարիլ միշտ ընդ անօրէնս
մն սիրոյ ճշմարտութե քոյ։
Այլ տուր ինձ միշտ ծարա-
ւիլ ածային սիրոյ քում, զ
մարգարէին որ գոչէր ասե-
լով, ծարաւի է անձն իմ առ
քեզ ած հզօ՛ր և կենդանի։
Այլ ոչ նա ծարաւէր դէպ 'ի
քեզ, նոյնպէս և ինձ տուր
ծարաւիլ միշտ դէպ 'ի քեզ,
զի դու ես ջուր կենդանի,
որ արքայութենս զծարաւիս

և շպանկեալս , ո՛չ և ասա-
ցեր , եթէ որք ծարաւի իցեն՝
եկեսցեն առ իս և արբցեն ։ Եւ
փոխանակ կրկնակի ցաւոց
քոց զիա՞րդ կարեմ հատու-
ցանել ինչ քեզ , եթէ ոչ դու
ինքնին վճարեսցես յամենա-
ռատ մարդասիրութենէդ զան-
չափ պարտականութիւնս իմ ։
վ՜յ ամենագթած տ՜ր իմ յ՜ս .
դու՝ և մայր քո գթած ողոր-
մեցարուք ինձ տառապելոյս ,
զի ոչինչ ունիմ՝ վճարել վ՜ն
ա՜մի , զոր պարտիմ ձեզ . քան-
զի երբ մտածեմ՝ զցաւն քո
բազմապատկել յաղէտս մօր
քոյ , իմանամ , զի և նորին ցաւն
բազմապատկիւր առ ցաւսն
քո ։ քանզի իմաստնագոյն
կոյսն ո՛չ էր անգէտ բազմա-
պատկելոյ ցաւոյն քոյ . վ՜յ
կրկնիւր և նորին ցաւն , և

այն

այնքան առաւելոյն , որքան
և ցաւն քո բազմապատկեր։
Իսկ արդ զի՞նչ կարեմ վասն
այդմ՝ աննման աղէտին ձե-
րոյ պատասխանել, եթէ ոչ
զայս միայն , զի ը̃ բանի
քում, զոր ասացեր , դարձա-
րուք հայեցարուք և տեսէք
եթէ իցէ՞ ցաւ ը̃ ցաւոցս
լեալ, դարձայց և ես և հայե-
ցայց մտօք խմոլք միշտ 'ի
ցաւս ձեր , և հաւատացից
սրտիւ , եթէ արդարև ոչ գոյ
ցաւ նման ցաւոյն ձերոյ։ 'ի
մի ածից ես, թէ զայս վն̃
սիրոյ իմոյ և վն̃ փրկութե̃
հոգւոյ իմոյ կրեալ ես , ո՜չ
և զիմ տանջանս չարչարա-
նաց քոց , և յայսմանէ շար-
ժեալ՝ սիրեցից և ես զքեզ
'ի վեր քան զիմ ինչ. և ցա-
ւեցայց վն̃ տանջանաց սիրել-
ւոյդ

ւոյդ իմոյ յի՛ և մօր քոյ կու-
սի, և ձեզ տայ զսիրտ իմ
և զհոգի յօժար կամօք․ որ̃
զի դու և մայր քո ս̃է պա-
հիցէք զհոգի և զսիրտ իմ
մաքուր, ՚ի լինիլ ը̃ունակ միշտ
սիրելոյ զձեզ, և զմայլիլ բեր-
կրութե̃ սիրոյն ձերոյ։ Օհ
որ կամի առնել զինքն ունակ
սիրոյն ձերոյ, պարտ է նմա
տալ զսիրտն և զհոգին իւր
՚ի պահեստ ՚ի ձեռս ձեր։

Ձայն ջեռայէն ժէ առ հոգէ հաստ-
տարէմ։

Որդեա՛կ, զայս ես պարտ
է քեզ խորհիլ, զի ես որ
յարուցիչ էի ա̃մ մեռելոց,
վ̃ սիրոյ փրկութե̃ քոյ զբա-
նակա՛ն հոգին իմ աւանդե-
ցի ՚ի ձեռս Հօր՛ խոնարհեցու-
ցեալ զգլուխ իմ․ և այնպէս
մե-

մեռայ մարմնովս ճշմարտա-
պէս, և կենդանի մնացի ա̃ծ-
ութեամբս ։ Եւ յետ մահուան
իմոյ տիգաւ խոցեցայ 'ի զի-
նուորէն, և բղխեցուցի 'ի
կողէ իմմէ զարիւն և զջուր
'ի յարբումն սիրելեաց իմոց ։
Եւ երբ մարմնոյ իմոյ եղեն
հինգ, մ̃ք բաւելոյ զհինգ ըզ-
գայութեց մեղս մարդկան ։
և նոյն վիրօքն եդաւ մար-
մին իմ՛ 'ի գերեզմանի՝ զոր կն-
քեցին քհնյքն. Եւ բանական
հոգին իմ էջ 'ի դժոխս վ̃ն
ազատելոյ զհոգիս արդարոց
անտի, և ա̃ծային անձն իմ՛
ո̃չ անբաժանելի մնաց 'ի բա-
նական հոգւոյս, նոյնպ̃ ան-
բաժանելի մնաց 'ի մեռեալ
մարմնոյս ։ Եւ դու փոխա-
նակ այսմ՛ զի՞նչ հատուցեալ
ես ինձ ։

Զայն

Ձայն հոգւոյն հաղորդութ՝ առ
քնեայն ԺԸ :

Տէ՛ր իմ յս՟ քս՟ յոյս և կեն-
դանութի՛ իմ, աղա-
չեմ զքեզ, ներեա՛ յանդգնու-
թե իմոյ՝ որ դեռևս կամ
կենդանի, և ոչ եմ մեռեալ
վս՟ սիրոյ քոյ : Այլ որպէ-
ս և դու տր՟ իմ և փրկիչ իմ
մեռար վս՟ իմ ՚ի վր՟ խաչին
խոնարհեալ գլխով. վա՛յ և ես
հողս և փոշիս շնորհիւ քով
մատուցանեմ զհոգի իմ ՚ի
ձեռս քո. ոգ՟ զի շնորհիւ
քով պահեսցես զիս ՚ի մեղաց.
և զմարմինն իմ ևս յանձնեմ՝
՚ի շնորհս քո, զի ազատիցես
յանիրաւութենց : Այլ որպէս
դու խոնարհեցուցեալ ըզ-
գլուխդ աւանդեցեր զհոգիդ
՚ի

'ի ձեռս հօր տ՟յ , նոյնպ՟ս և
ես խոնարհեցուցից զանձն իմ
մինչև յերկիր՝ հաւասար կա-
ւոյ և տղմոյ , զի ամենեքեան
կոխեսցեն զիս . և խնդրեմ
'ի քէն , զի ոպ՟ ած՟ային բնու-
թ՟ի քո անբաժանելի միաց
'ի մարմնոյդ՝ և 'ի բանական
հոգւոյդ , նոյնպէս և շնորհ
քո անբաժանելի միասցէ 'ի
հոգւոյ և 'ի մարմնոյ իմմէ :
Որ թէպէտ և մեռանիցիմ
վ՟ն ճշմարտութ՟ե քոյ մարմնով,
կենդանի եղէց շնորհիւ քով
հոգւով: Եւ վ՟ն հինգ վիրաց
քոց զինչ ասացից տ՟ր իմ յ՟ս,
եթէ ոչ զայս . տ՟ր իմ և ած՟
իմ դու ես բնակարան մեր,
և դու բնակիլ կամիս 'ի մեզ .
քանզի դու վէմ գոլով բա-
ցեր մեզ զվէրսդ իբրև զորջս,
զի իբրև հալածիցէ զմեզ
սա-

սատանայ, որընթաց արշաւ-
մամբ հասցուք առ քեզ 'ի
բարձր, և յիմանալի լեառնդ,
և յուսալով 'ի խաչին բար-
ձրացեալդ ազատիցուք 'ի յո-
րոգայթիցն սատանայի. և
ո՜վ փրկին եղջերուք և նա-
պաստակք 'ի ձեռաց որսոր-
դաց երբ փախչին 'ի վէմն
և 'ի լերինս բարձունս, այս-
պէս և մեք զերծանիմք 'ի
սատանայէ, եթէ դիմեսցուք
'ի յորջս հնգից վիրաց քոց
ո՜վ մարգարէն դաւիթ վկայէ
վն̃ քոյ ասելով, լերինք բար-
ձունք են եղջերուաց, վէմք
ապաւէն նապաստակաց: վն̃
որոյ դիմեսցուք 'ի վէրս ոտից
քոց երբ կամիցի սատանայ
որսալ զիս դայթակղութե̃
ոտից: դիմեսցուք 'ի վէրս ամէն
օրհնեալ ձեռաց քոց, երբ
կա-

կամիցի սատանայ մոլորեցուցանել զիս գործովք ։ և դիմեցից 'ի վէրս կողին քոյ , երբ կամիցի յուսահատեցուցանել զիս 'ի գործելոյ զբարին ։ Նոյնպէս և յորժամ արգելցէ զիս 'ի յապաշխարելոյ , նոյնժամայն փախուցեալ դիմեցից , և եկից 'ի վէրս քոյ ։ Քանզի միայն 'ի վէրս քոյ դիմելով զերծանիմք 'ի մեղաց , և արժանանամք ըմպել զյորդահոս վտակն քոյ կրկնակի , զոր բղխեցուցեր 'ի կողէդ ։ Քանզի արիւն և ջուր բղխեցին 'ի կողէդ յօրինակ ա՟ծութեանդ և մարդկութեանդ . արիւնն զկենդանի գոլն ա՟ծութեանդ յայտնէր , և ջուրն զճշմարիտ մեռեալ լինելդ ը՟ս մարդկութեանդ ցուցանէր ։ Քանզի ա՟ծ և մարդ գոլով պա-

տա-

տարագնեցար դու. և այժմ և միշտ պատարագիս. և ըղձինին կամիս հանդերձ ջրով 'ի բաժակին, զի զայն բանիւ քով փոխարկեսցես 'ի յարիւն քոյ՝ որ ել 'ի կողէդ հանդերձ ջրով. և նովաւ հանգուցանես զծարաւեալս, և բնակիս 'ի մեզ։ Արդ՝ աղաչեմ զքեզ երկնաւոր բժիշկ հոգւոյ իմոյ, զի նախ բնակեցուսցես զիս 'ի վէրս քոյ, որով արժանի եղէց բնակութեան քում, և բնակիցիս 'ի յիս. քանզի որ կամի բնակարան լինել քեզ, պարտի նախ ինքն բնակել 'ի քեզ. ո՞չ վկայեցեր ասելով, թէ նա 'ի յիս բնակեսցէ՝ և ես 'ի նմա։ Եւ ո՞չ դու թաղեցար մարմնով 'ի գերեզմանի, և կնքեցար մատանեաւ, այսպէս

արա՛ և ինձ զի 'ի սէր քոյ
եղէց Թաղեալ. և կնքեա՛ զիս
մատամնեաւ սրբոյ խաչին քոյ.
քանզի որ կամի Թաղիլ 'ի
սէր քոյ, պարտի կնքիլ նշա
նաւ ամենայաղԹ խաչի քոյ.
զի մի՛ գողասցի 'ի սատա_
նայէ: Դու ո՞չ իջանելով դու
հոգւով 'ի դժոխս՝ հայեցար
յա՟մ ննջեցեալս, և փրկե_
ցեր զայնոսիկ, որք արդարա
ցեալք էին յուսալով 'ի քեզ՝
զղջմամբ և ապաշխարուԹ՟բ
ըստ մարգարէուԹ՟ն սաղո_
մոնի, որ 'ի բերանոյ քոյ ա_
սաց, յածեցայց յանդունդս,
և նկատեցից զա՟մ յուսա_
ցեալսն 'ի յիս: արդ՝ յուսամ
'ի քեզ, և խնդրեմ 'ի քէն լու
սաւորել զիս, ազատելով 'ի
մեղաց և 'ի սատանայէ. քան_
զի որ կամի զերծանիլ 'ի սա

տա_

տանայն և 'ի մեղաց՝ պար-
տի միշտ յուսալ հոգւով 'ի
լոյս շնորհաց քոց ։

Զայն քերթուածին ԺԷ տա հոգէ հա
հատարեմ ։

Որդեա՛կ ահաւասիկ էհաս
ժամն ուրախութե՛, և
ցնծութե՛. քանզի յետ երրորդ-
աւուր 'ի լոյս կիւրակէին ելե
ես իմանալի լոյսս 'ի գերեզ
մանէն փառաւորեալ մար-
մնով յարուցեալ. և ծագե-
ցայ ո՛չ զլոյս անճառելի 'ի
մէջ խաւարեցեալ աշխարհի,
զի որք սիրեն զիս և պահեն
զպատուիրանս իմ, լուսաւո
րեսցին 'ի փառաց իմոց, և
'ի հասարակայ յարութե՛ իմ
րեանք ևս փառաւորեալ յա
յաիտե՟ յարիցեն իբրև զիս ։

Եւ այս էր փառաւորին իմ մարմնոյ, զի մինչև էի 'ի խաչ ելեալ, և մեռեալ, միայն բանական հոգւոյս փառաւորեալ էի, իսկ յետ յարութեան զգալի մարմնոյս ևս փառաւորեցայ. զի այսպէս պարտ էր լինիլ՝ ըստ ասացի կղէոպեանցն, երբ յանդիմանեցի զնոսա ասելով, ո՞չ ըզնոյնս պարտ էր չարչարիլ Քրիստոսի և մտանել 'ի փառս իւր։ Եւ մխիթարեցի զաշակերտս իմ բազում անգամ երևելով նոցա, և 'ի վերնատան փչեցի 'ի նոսա զհոգին սուրբ, զի առնիցեն զզօրութիւնս. և լուսաւորեսցեն զաշխարհս բանիւ իմով, և մկրտութեամբ։ Եւ դու փոխանակ այսմ ամենի զի՞նչ տալոց ես ինձ. քանզի մեծագոյն պարգև է քեզ այս, զի

'ի յարութեան քո, կերպարա-
նակից առնել խոստացայ ըզ-
նուաստ մարմին քո ըստ նմա-
նութեան մարմնոյ փառաց ի-
մոց փառաւորեցելոյ 'ի յաւի-
տեան։

Ձայն հոգւոյն հաստատութեան ա-
ճեռայն ԺԲ։

Տէր իմ յո՛ քո՛ յարութիւն
և կեանք իմ, շնոր
հակալեմ՝ զքեն վն̄ ա̄մի, զի
դու ես մշտ̄ վճարող պար-
տուց իմոց, և զա̄մ հաւա-
տացելոց՝ փառաց քոց արժա-
նացուցանես. և ես զինչ կա-
րեմ առնել քեզ թափուրս և
ունայնս յա̄մ բարեաց, եթէ
ոչ զայս միայն, զի տաց զիս
քեզ բոլորովին, և ասայից
առ քեզ ջերմեռանդն սրտիւ։

Տի

յն̃ քն̃ ած̃ իմ, և տ̃ր իմ բա-
րեգութ, յոյս իմ և յարու-
թի̃ն իմ յն̃ . բերկրութի̃ն իմ
և խնդութի̃ն իմ՝ յն̃, մխի-
թարութի̃ն և զուարճութի̃ն
իմ՝ յն̃, սէր իմ և կեանք իմ
յն̃ . ստեղծօղ և միջնորդ իմ
յն̃ . զմայլումն և հիացումն
իմ՝ յն̃ . սիրելի իմ և աղա-
տիչ իմ յն̃ . թագաւոր իմ և
արքայութի̃ն իմ յն̃ . պարգևա-
տու և շնորհատու իմ յն̃ .
բնակութի̃ն և բնակարան իմ
յն̃ . յն̃ յն̃ յն̃ . որ զքեզ բո-
լորովին ինձ ետուր, և զիս
բոլորովիմբ խնդրես քեզ . մի
որոյ դու ի՛մ ես բոլորովին,
և ես քո եմ՝ ամենևին ։ Եւ
խնդրեմ՝ իքէն, զի զիս՝ որ քո
եմ, շնորհիւ քով չարչարակից
ես արասցես քեզ, զի և փա-
ռաց յարութե̃ քոյ եղէց մաս

նա-

նակից, որք և ընդ չարչարա
նաց քոց չարչարակից։ Քան_
զի որ ոչ մասնակցի քեզ չար
չարանօք, ոչ կարէ փառաց
քոց հաղորդել։

Ձայն Տեառնային ձայն առ հոգին հաւատարիմ։

Որդեա՛կ պարտ է քեզ գի
տել և զայս, զի յետ քա
ռասուն աւուրց՝ յորս մխի_
թարեցի զաշակերտս իմ, համ
բարձայ յերկինս ՚ի լեռնէ ան
տի Ձիթենեաց, և օրհնեցի
զաշակերտս իմ, և խոստա_
ցայ նոցա առաքել զՀոգին սուրբ,
և պատուիրեցի նոցա սպասել
աղօթիւք գալստեան Հոգւոյն
սրբոյ. և ելի յերկինս զօրու
թեամբ իմով, և նստայ մարմնով
ընդ աջմէ Հօր. և բարեխօս
եղէ

եղէ մարմնով առ Հայր իմ զի առաքիցէ զՀոգին սբ̃: Քանզի աշակերտքն իմ մինչ նորդութե̃ իմում արժանացան Հոգւոյն սրբոյ գալստեանն. ոմ̃ ասացի առ նս̃ թէ, եթէ ես ոչ երթայց, մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. իբր թէ ասէի, եթէ ես ոչ երթայց և եղէց մարմնով բարեխօս առ Հայր, ո՛չ է հնար գալ Հոգւոյն սրբոյ ՚ի ձեզ. վս̃ որոյ երթամ զի ըստ մարդկութեան բարեխօս եղէց, և ըստ ա̃ծութեան՝ որ մի եմ ընդ Հօր, առաքեցից զնա առ ձեզ, քանզի յինէն և բղխի Հոգին սբ̃, որպէս և ՚ի Հօրէ, վս̃ զի առաքումն յինէն և ՚ի Հօրէ, զբղխումն նշանակէ: Ուստի և դու ես սպառտիս աղօթել բազում ջեր-

մե-

միաւանդութ՟ի, որպէս զա-
շակերտացն իմ, զի արժանի
լինիցին ընդունիլ զՀոգին ս՟բ՝
որպէս ընկալան նոքա. և
արժանաւոր գտցին 'ի միւս
անգամ գալստեան իմում
փառաւորեալ յարութեան, և
մշտնջենական արքայութե՟ն, յան
զրաւական յաւիտեանս յաւի
տենից 'ի փառս իմ, և Հօր
ծնողին իմոյ, և էակցին ի-
մոյ Հոգւոյն սրբոյ, որ է լցու
ցիչ ամենեցուն՝ որք ծառայեն
Ճշմարտութեան Ճանապար
Հին իմոյ, այժմ, և յաւէտ
անսպառ պարգևօք, և բա
րութ՟ի. ամէն:

Ձայն հոգւոյ հառաչաբեկ։

Խաղաղութ՟ն և ճշմարտութ՟ն, սէր և համբերութ՟ն, տ՟ն իմոյ, և արարչին յ՟ոի ք՟ոի․ եղիցի միշտ ը՟ հոգւոյ, և ը՟ մտաց իմոյ, մինչև 'ի կէտ կոչման իմոյ․
ամէն, եղիցի եղիցի։
Հայր մեր որ յեր։

21796

Գ. Ա.
№ 85
21796